

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPETUSSUUNNITELMA 2018–2024

Tulkkaus ja kielellinen saavutettavuus

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU
Tulkki (AMK) Viittomakielen tulkkaus
Tulkki (AMK) Tulkkaus ja kommunikaation ohjaus
240 opintopistettä / 4 vuotta

Sisällysluettelo

SISÄLLYSLUETTELO	2
1 KOULUTUSLUPAUS	5
2 TUTKINNON OSAAMISTAVOITTEET	6
3 OPINTOJEN KULKU JA RAKENNE	7
4 KANSAINVÄLISYYS- JA MONIKULTTUURISUUSOPINNOT	12
5 OPETUSSUUNNITELMA	13
YLEISET OPINNOT 10 OP	13
YLEISET OPINNOT 10 OP	13
<i>YLO1 Ammatillinen kehittyminen 5 op *</i>	13
<i>YLO2 Opiskeluvalmiudet 5 op *</i>	14
AMMATILLISET OPINNOT 155 OP	14
KOHTI VUOROVAIKUTUSOSAAMISTA 20 OP	14
<i>VV01 Viestintä- ja kommunikaatio-osaaminen 5 op *</i>	15
<i>VV02 Kasvokkaiset ja teknologiavälitteiset vuorovaikutustilanteet 5 op</i>	15
<i>VV03 Vuorovaikutustilanteet muuttuvassa yhteiskunnassa 5 op</i>	16
<i>VV04 Ihmisoikeudet ja moninaisuuden kohtaaminen 5 op *</i>	16
KIELELLINEN MONINAISUUS 15 OP	17
<i>NK01 Näkökulmia kieleen: Kielen moninaisuus ja kielitietoisuus 5 op</i>	17
<i>SK01 Ammatilliset kieliopinnot: Suomen kieli ja viestintä 5 op *</i>	17
<i>RU01 Ammatilliset kieliopinnot: Ruotsi 5 op *</i>	18
JOHDATUS VIITTOMAKIELEEN 15 OP	18
<i>VK01 Johdatus viittomakieleen 5 op</i>	19
<i>VK02 Aktiivinen viittomakielen oppija 5 op</i>	19
<i>VK03 Viittomakieli arjen vuorovaikutustilanteissa 5 op</i>	20
TULKIN AMMATILLISEN TOIMINNAN PERUSTEET 15 OP	20
<i>TU01 Johdatus tulkkaukseen 5 op</i>	21
<i>NK02 Näkökulmia kieleen: Monikieliset yhteisöt ja kielelliset repertuaarit 5 op</i>	21
<i>TU02 Johdatus tulkin ammatillisuuteen 5 op</i>	22
VIITTOMAKIELEN TULKIN KEHITTYVÄ ASiantuntijuus 15 OP	22
<i>TU03p1 Tulkkauksen ja valmistautuminen 5 op</i>	23
<i>TU04p1 Kääntäminen osana tulkkausta 5 op</i>	23
<i>TU05p1 Ammatillinen harjoittelu 1: Viittomakielialalle verkostoiva harjoittelu 5 op</i>	24
VIITTOMAKIELI JA VIITTOMAKIELINEN YHTEISÖ 15 OP	24
<i>VK04 Osallistuva viittomakielen käyttäjä 5 op</i>	25
<i>VK05p1 Viittomakieli eri toimintaympäristöissä 5 op</i>	25
<i>VK06p1 Varmuutta viittomiseen 5 op</i>	25
TULKKAUSOSAAMINEN ERI TOIMINTAYMPÄRISTÖISSÄ 20 OP	26
<i>TU06p1 Dialogien tulkkauksen 5 op</i>	26
<i>TU07p1 Monologiin tulkkauksen 5 op</i>	27
<i>TU08p1 Tulkkauksen erilaisissa diskursseissa 5 op</i>	27
<i>TU09p1 Ammatillinen harjoittelu 2: Viittomakielen tulkkauksen perusharjoittelu 5 op</i>	28
VIITTOMAKIELEN TULKKAUS 1 15 OP	28

EN01 Ammatilliset kieliopinnot: Englanti 5 op *	29
TU10p1 Tulkkauksen tutkimus ja ammatillisuus 5 op	29
VK07p1 Viittomakielen rakenne ja tutkimus 5 op	30
VIITTOMAKIELEN TULKKAUS 2 15 OP	30
VK08p1 Viittomakielen taidon itsenäinen kehittäminen 5 op	31
VK09p1 Viittomakielisen yhteisön moninaisuus 5 op	31
TU11p1 Ammatillinen harjoittelu 3: Viittomakielen tulkkauksen syventävä harjoittelu 5 op	32
KOMMUNIKOINTIA TUKEVA TULKKAUS JA TULKIN KEHITTYVÄ ASIANTUNTIJUUS 20 OP	32
VK04 Osallistuva viittomakielen käyttäjä 5 op	33
VV05p2 Multimodaaliset kommunikaatiomenetelmät 5 op	33
TU12p2 Puhevammaisten henkilöiden tulkkauspalvelu ja tulkin toimintaympäristöt 10 op	34
SYVENEVÄ VUOROVAIKUTUSOSAAMINEN 15 OP	34
VV06p2 Ammatillinen harjoittelu 1: Multimodaalinen vuorovaikutus eri asiakasryhmillä 5 op	35
PE01p2 Osallistava pedagogiikka 5 op	35
PE02p2 Ihmisen elämänkaari ja kehityksen tukeminen 5 op	35
KOMMUNIKAATIOMENETELMIEN JA VUOROVAIKUTUKSEN OHJAUS 20 OP	36
PE03p2 Multimodaalinen vuorovaikutus ohjaustilanteissa 10 op	36
PE04p2 Ammatillinen harjoittelu 2: Multimodaalisen vuorovaikutuksen ohjaaminen 10 op	37
KOMMUNIKOINTIA TUKEVA TULKKAUS 1 15 OP	37
EN01 Ammatilliset kieliopinnot: Englanti 5 op *	38
TU13p2 Ammatillinen harjoittelu 3: Kommunikointia tukevat menetelmät tulkkauksessa 10 op	38
KOMMUNIKOINTIA TUKEVA TULKKAUS 2 10 OP	39
TU14p2 Ammatillinen harjoittelu 4: Kommunikointia tukevan tulkkauksen syventäminen 10 op	39
YRITTÄJYYSOPIINNOT 10 OP	40
YR01 Yrittäjyys 5 op *	40
YR02 Yritystoiminnan perusteet 5 op *	40
SY01 PEDAGOGINEN OSAAMINEN 30 OP	41
SY01.1 Multimodaalisen opetuksen ja ohjauksen suunnittelu 5 op	42
SY01.2 Multimodaaliset oppimisympäristöt ja dialogisuus 5 op	42
SY01.3 Multimodaalisen opetuksen ja ohjauksen menetelmiä 5 op	42
SY01.4 Multimodaalisen oppimisen ja osaamisen arviointi 5 op	42
SY01.5 Pedagoginen osaaminen: Kehittävä harjoittelu 10 op	43
SY02 TULKKAUS 30 OP	43
SY02.100 Tulkkauksen tutkimus 5 op	46
SY02.200 Eriyttävät syventävät opinnot 15 op (3 x 5 op)	46
SY02.201 Tulkkaus ja työkielet/menetelmät 5 op	47
SY02.202 Tulkkausalan kansainvälinen osaaminen 5 op	47
SY02.203 Kansainvälinen viittominen 5 op	47
SY02.204 Tulkkaus kansainvälisissä toimintaympäristöissä 5 op	48
SY02.205 Opastus, kuvailu ja sosiaalishaptinen kommunikaatio 5 op	48
SY02.206 Viitottu puhe ja tulkkaus huonokuuloisille ja kuuroutuneille asiakkaille 5 op	49
SY02.207 Kuurosokeille asiakkaille tulkkauksen monimuotoisuus 5 op	49
SY02.208 Johdatus kirjoitustulkkaukseen 5 op	49
SY02.209 Puhutun ja kirjoitetun kielen rakenne sekä kielensisäinen tulkkaus 5 op	50
SY02.210 Kirjoitustulkkaus ja teknologia 5 op	50
SY02.300 Tulkkaus: Kehittävä harjoittelu 10 op	50
KEHITTÄMISTOIMINNAN OPIINNOT 30 OP	52

KT01 Kehittämistyön menetelmät 5 op *	52
KT02 Tutkimuksellinen kehittämistoiminta 5 op *	52
KT03 Kehittämistoiminnan käytännöt 5 op *	53
KT04 Opinnäytetyö 15 op *	53
VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 15 OP	53
<i>Tulkin osaamisen syventäminen 2-15 op</i>	54
<i>Otetta suomalaiseen viittomakieleen 2 op</i>	54
<i>Otetta viitottuun puheeseen 2 op</i>	55
<i>Suomenruotsalainen viittomakieli 5-20 op</i>	55
<i>Tutustuminen muihin viitottuihin kieliin 2-5 op</i>	55
<i>Lukupiiri 5 op</i>	55
<i>Otetta viittomakielen tulkkaukseen 2 op</i>	56
<i>Otetta kommunikointia tukevaan tulkkaukseen 2 op</i>	56
<i>Otetta huonokuuloisille ja kuuroutuneille asiakkaille tulkkaukseen 2 op</i>	56
<i>Otetta kuurosokeille asiakkaille tulkkaukseen 2 op</i>	57
<i>Otetta kirjoitustulkkaukseen 2 op</i>	57
LIITE 1. TULKKAUSALAN KOMPETENSSIT	58

1 KOULUTUSLUPAUS

Tulkki AMK -tutkinto on ammatillisesti suuntautunut Bachelor-tason korkeakoulututkinto. Tutkinto vastaa Suomen kansallisen tutkintojärjestelmän ammattikorkeakoulututkinnolle asettamia kriteereitä sekä tutkintojen ja muun osaamisen eurooppalaista ja kansallista viitekehystä (taso 6).

Tulkkauksen ja kielellisen saavutettavuuden koulutuksista valmistuu tulkkeja, jotka ovat tulkkauksen, kääntämisen, ihmisten välisen vuorovaikutuksen ja kielellisen saavutettavuuden asiantuntijoita. Ammattitaidon perustan luovat ammattikielten hallinta, multimodaalinen vuorovaikutusosaaminen, laaja yleissivistys, ammattietiikka ja tulkkausprosessin hallinta sekä viittomakielisen että suomenkielisen kulttuurin erityispiirteiden tuntemus. Tulkkausta tarvitaan kaikilla ihmiselämän alueilla: työssä, yksityiselämän sosiaalisissa tilanteissa, opinnoissa, asioimistilanteissa, perhejuhlissa ja vapaa-ajanvietossa, harrastuksissa sekä yhteiskunnallisessa osallistumisessa. Tulkkauspalvelu perustuu lakeihin, jotka takaavat kuulo-, kuulonäkö- ja puhevammaisille oikeuden tulkkaukseen. Tulkkauspalvelut mahdollistavat osaltaan kielellisten oikeuksien ja kielellisen saavutettavuuden toteutumisen sekä tasavertaisen osallistumisen yhteiskunnan toimintaan.

Tulkkauksen koulutuksien tavoitteena on kouluttaa vuorovaikutuksen ja tulkkauksen asiantuntijoita. Tulkki AMK -tutkintoon tähtääviä koulutuksia on kaksi: *Tulkki (AMK) Viittomakielen tulkkaus* ja *Tulkki (AMK) Tulkkaus ja kommunikaation ohjaus*. Opintojen alkuvaiheen yhteisinä ammatillisina opintoina molempien koulutusten opiskelijat opiskelevat viittomakieltä, tulkkausta, multimodaalisen vuorovaikutuksen opintoja sekä kieliasiantuntijuutta ja -tietoisuutta vahvistavia opintoja. Koulutukset valmistavat asiantuntijatehtäviin, joissa painotus on erityisesti kommunikaatioasiantuntijuudessa.

Tulkki (AMK) Viittomakielen tulkkaus -koulutuksesta valmistuu viittomakielen, tulkkauksen ja kääntämisen asiantuntijoita, jotka voivat toimia tulkkina eri-ikäisille kuuroille, viittomakieltä käyttäville asiakkaille. Syventävät opinnot ja vapaasti valittavat opinnot tarjoavat mahdollisuuden pätevyitä tulkiksi myös muille asiakasryhmille ja muihin asiantuntijatehtäviin.

Tulkki (AMK) Tulkkaus ja kommunikaation ohjaus -koulutuksesta valmistuu multimodaalisen vuorovaikutuksen sekä kommunikointia tukevien menetelmien (englanniksi *Augmentative and Alternative Communication, ACC*)¹ asiantuntijoita, jotka voivat toimia tulkkina eri-ikäisille asiakkaille, joilla on puhe- ja kommunikaatiovaikeuksia. Vahva pedagoginen osaaminen ja vuorovaikutuksen asiantuntijuus luovat perustan vuorovaikutusympäristöjen, -tilanteiden ja -käytänteiden kehittämiseen. Koulutuksesta valmistunut tulkki voi toimia kommunikaation ohjaus-, neuvonta- ja valmennustehtävissä eri tahoille. Syventävät opinnot ja vapaasti valittavat opinnot tarjoavat mahdollisuuden pätevyitä tulkiksi myös muille asiakasryhmille ja muihin asiantuntijatehtäviin.

¹ Tässä opetussuunnitelmassa käytetään ilmaisia *kommunikointia tukevat menetelmät* ja *kommunikointia tukeva tulkkaus*, kun viitataan kommunikointia tukeviin, täydentäviin ja vaihtoehtoisia kommunikoinnin tapoja hyödyntäviin kommunikointimenetelmiin kuten kuvakommunikaatio ja pikapiirtäminen. Suomessa kommunikointia tukeviin menetelmiin ja tulkkaukseen viitataan usein käsitteillä AAC-menetelmät ja AAC-tulkkaus (AAC tulee englannin kielen sanoista *Augmentative and Alternative Communication*) tai ilmaisulla *puhetta korvaavat ja tukevat kommunikointimenetelmät ja puhetta korvaava ja tukeva tulkkaus*.

Tulkin koulutuksesta valmistuneen henkilön mahdollisia työntantajia voivat olla esimerkiksi yritykset, kunnat, tulkkausvälitys, työ- ja toimintakeskukset, asumisyksiköt, kuntoutuslaitokset, sairaanhoitopiirit, päiväkodit ja koulut sekä erilaiset yhdistykset, järjestöt ja yhteisöt (mm. potilasyhdistykset ja asiakasjärjestöt). Koulutuksesta valmistuneet voivat työskennellä myös erilaisissa hankkeissa ja projekteissa. Yrittäjyysopinnoissa annetaan koulutuksesta valmistuville välineitä oman osaamisensa tunnistamiseen, tuotteistamiseen ja sitä kautta itsensä työllistämiseen.

Tulkki AMK -opinnot ovat suunniteltu niin, että opiskelija voi syventää osaamistaan ja vahvistaa yksilöllistä ammattitaitoaan koko opintojensa ajan. Työelämään kytkeytyvässä tutkimus- ja kehitystyössä opiskelija arvioi ja kehittää toimintamalleja tulkin ammatillisissa toimintaympäristöissä yhdessä alan toimijoiden kanssa.

Humanistinen ammattikorkeakoulu kouluttaa myös kuuroja viittomakielen tulkkeja.

Tutkintonimike: Tulkki (AMK)

Jatko-opintomahdollisuudet: Tutkinto antaa hakukelpoisuuden ylempään ammattikorkeakoulututkintoon tai maisteriopintoihin yliopistoissa ja muissa korkeakouluissa.

2 TUTKINNON OSAAMISTAVOITTEET

Tulkin tutkinnon osaamistavoitteet kiinnittyvät tutkinnon ydinkompetensseihin, jotka ovat tulkin ammatillinen osaaminen, tulkkaustaidot ja työkielten osaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä kulttuuri- ja toimintaympäristöosaaminen. Näiden lisäksi edistetään vahvasti myös koulutuksen läpileikkaavia, Humakin strategian mukaisia painopistealueita, joita ovat kommunikaatioasiantuntijuus, multimodaalinen vuorovaikutusosaaminen, teknologiaosaaminen sekä kansainvälisyysosaaminen. Opetussuunnitelman opintokokonaisuudet on kuvattu kompetenssiperustaa tarkentaviksi kokonaisuuksiksi siten, että ne tekevät näkyviksi tulkin ammatillisen osaamisen ytimet. Opintojaksojen osaamistavoitteet syvenevät opintojen edetessä.

Koulutuksen läpileikkaavat osaamistavoitteet

Multimodaalinen vuorovaikutusosaaminen perustuu ymmärrykseen vuorovaikutuksen monikanavaisuudesta ja -muotoisuudesta; vuorovaikutuksessa merkitykset välittyvät kielellisin ja ei-kielellisin keinoin (esim. eleet, katse ja kuvat). Opintojen tavoitteena on, että tutkinnosta valmistunut tulkki osaa kielten ja muiden vuorovaikutuksen resurssien tarkoituksenmukaista käyttöä jokapäiväisissä vuorovaikutustilanteissa. Tulkin toiminnan ensisijaisena tavoitteena on kommunikaation mahdollistaminen ja kielellisen saavutettavuuden edistäminen. Lisäksi tulkin toiminta edistää yhdenvertaisuutta, itsemääräämisoikeutta sekä tasa-arvoa.

Teknologiaosaaminen: Koulutus antaa valmiuksia hyödyntää teknologiaa osana kielenkäyttöä ja vuorovaikutusta. Yhteiskunnan digitalisoituminen vaikuttaa työskentelyn ja kielenkäytön tapoihin. Olennaista on ymmärtää, että yhteiskunta ja palvelut kehittyvät jatkuvasti ja että muutos on jatkuvaa. Teknologinen osaaminen ei tarkoita vain välineiden ja sovellusten hallintaa, vaan opintojen tavoitteena on ymmärtää, miten digitalisaatio vaikuttaa tulkin työympäristöihin ja -tehtäviin monimutkaisilla ja jatkuvasti muuttuvilla tavoilla. Tähän ymmärtävän osaamisen tavoitteeseen pyritään opinnoissa huomioimalla opintojen sisällöissä ja toteutuksissa uusimman teknologian tarkoituksenmukainen käyttäminen ja haltuunotto.

Kansainvälisyysosaamista painottava koulutus antaa valmiuksia toimia kansainvälisissä tulkkaus- ja asiantuntijatehtävissä. Kansainvälisissä ympäristöissä saatu asiantuntijuus perustuu kielen, kielenkäytön, vuorovaikutuksen ja kulttuurin kriittiseen tarkasteluun ja ymmärtämiseen. Kansainvälisyysosaamiseen kuuluu syvälinen ymmärrys monikielisuudesta, kieliyhteisöistä ja -politiikasta sekä vähemmistökieliin ja vammaisten asemaan liittyvistä diskursseista.

Yhdessä nämä kolme osaamisaluetta, multimodaalinen vuorovaikutusosaaminen, teknologiaosaaminen ja kansainvälisyysosaaminen, ovat koulutusten tavoitteena olevan *kommunikaatioasiantuntijuuden* perusta.

Humakin tulkin koulutuksen kompetenssit ovat liitteessä 1 tämän dokumentin lopussa.

3 OPINTOJEN KULKU JA RAKENNE

Tulkki AMK -tutkinnon laajuus on 240 op ja tavoitekesto neljä vuotta, tai alle. Opintoaika määrittyy opiskelijan aiemman todennetun osaamisen perusteella (AHOT-menettely = aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen eli mahdollisuus hyödyntää aiemmin hankittua osaamista osana tutkintoa).

Tulkin opinnot rakentuvat yleisistä opinnoista (10 op), ammatillisista opinnoista (155 op), ammatillisesti syventävistä opinnoista (30 op) sekä kehittämistoiminnan opinnoista (30 op). Opiskelija täydentää osaamistaan lisäksi vapaasti valittavilla opinnoilla (15 op).

Opetussuunnitelma rakentuu laajemmista opintokokonaisuuksista, jotka rakentavat ja syventävät tulkin osaamista.

Informaatiolukutaidon kehittyminen varmistetaan läpi opintojen siten, että opintojen alkuvaiheessa perehdytään tiedonhankinnan perustaitoihin, tiedon kriittiseen arviointiin ja eettiseen käyttöön. Opintojen keskivaiheessa, osana oppimistehtäviä, korostuu tietolähteiden monipuolinen käyttö ja tiedontarpeen arviointi osana oppimiskokemusten reflektointia.

Opiskelijat keskittyvät tiedon rakenteluun ja tuottamiseen keskustellen erilaisten tiedonlähteiden kanssa. Opintojen päättövaiheessa opiskelijalta edellytetään sujuvaa ja laaja-alaista tiedonhankintaa ja tiedon käyttöä osana kehittämistoimintaa. Opiskelija perehtyy ja toimii erilaisissa työelämän informaatioympäristöissä.

Yleiset opinnot 10 op

Tulkin opinnot aloitetaan Humakin yleisillä opinnoilla. Opiskelija saa pedagogiset valmiudet opiskeluunsa, ymmärtää itseohjautuvuuden merkityksen ja ottaa vastuun opintojensa sekä ammatillisen kasvunsa edistämisestä. Ammatillinen kehittyminen (5 op) -opintoihin liittyy ammatillisen kehittymisen kompetenssiperustainen suunnittelu ja arviointi. Opintoihin kuuluvat kehityskeskustelut tukevat opiskelijan itsearviointia ja tavoitteellista itsensä kehittämistä läpi opintojen.

Ammatilliset opinnot 155 op

Opiskelija perehtyy tulkin ammattiin, ammatillisen toiminnan perusteisiin ja käytäntöihin sekä ammattialaan. Opintojen edetessä opiskelija rakentaa alan ammatillista perustaa ja kehittää omaa ammatillista osaamistaan. Painopisteenä ovat tulkin toimintaympäristöjen tuntemus, ammattikielten hallinta, multimodaalinen vuorovaikutusosaaminen sekä asiakaslähtöisen työskentelyn, kulttuurituntemuksen ja ammatillisuuden vahvistaminen. Hän kehittyä valmiuksissaan toimia ammatillisissa tehtävissään myös vieraalla kielellä.

Ammatilliset opinnot mahdollistavat opiskelijan oppimisen aidoissa työelämän toimintaympäristöissä ja/tai hanketyössä.

Ammatillisissa opinnoissa on kaikkien koulutusten (kulttuurituottaja-, tulkki- ja yhteisöpedagogikoulutus) yhteisiä opintoja, jotka toteutuvat joko kahden tai kolmen

koulutuksen välisenä. Toteutusten sisällöt ja toimintaympäristöt voivat määrittää koulutuksittain eri painotuksin. Yhteiset ammatilliset opintojaksot tulkin tutkinnossa ovat:

- SKO1 Ammatilliset kieliopinnot: Suomen kieli ja viestintä 5 op
- VVO1 Viestintä- ja kommunikaatio-osaaminen 5 op
- VVO4 Ihmisoikeudet ja moninaisuuden kohtaaminen 5 o
- PEO1p2 Osallistava pedagogiikka 5 op
- YRO1 Yrittäjyys 5 op
- YRO2 Yritystoiminnan perusteet 5 op

Ammatillisesti syventävät opinnot 30 op

Ammatillisesti syventävissä opinnoissa opiskelija vahvistaa osaamistaan ja kasvattaa asiantuntijuuttaan suorittamalla ammatillisia kehittämis- ja urasuunnitelmia tukevia opintoja. Syventävissä opinnoissa opiskelija vahvistaa osaamistaan valitsemiensa painotusten mukaisesti. Tulkki (AMK) Viittomakielen tulkkaus -koulutuksessa opiskeleva syventää osaamistaan tulkkauksen eri osa-alueissa. Tulkki (AMK) Tulkkaus ja kommunikaation ohjaus -koulutuksessa opiskeleva kehittää pedagogista ja multimodaalisen vuorovaikutuksen osaamistaan tai perehtyy tulkkaukseen. Syventävissä opinnoissa on myös tavoitteena, että opiskelija kehittää kansainvälisyys- ja teknologiaosaamistaan.

Kehittämistoiminnan opinnot 30 op

Kehittämistoiminnan opinnoissa opiskelija oppii soveltamaan tutkimus- ja kehittämistyön menetelmiä osallistavasti ja todellisiin työelämän tarpeista nouseviin kehittämistarpeisiin vastaten. Opiskelija oppii asiakaslähtöisesti arvioimaan erilaisia toimintamuotojen ja toimintarakenteiden kehittämistarpeita sekä etsimään niihin perusteltuja ratkaisuja yhdessä kentän toimijoiden kanssa. Kehittämistoiminnan opinnot ovat kaikkien koulutusten (kulttuurituottaja-, tulkki- ja yhteisöpedagogikoulutus) yhteisiä opintoja.

Vapaasti valittavat opinnot 15 op

Tutkintoon kuuluu 15 op vapaasti valittavia opintoja, jotka opiskelija käyttää lisätäkseen osaamistaan valitsemallaan osa-alueella.

Harjoittelu

Ammattikorkeakouluopinnoissa tulee suorittaa vähintään 30 op harjoittelua. Tulkin tutkinnossa on mahdollista suorittaa harjoittelua enemmän kuin em. vähimmäismäärä. Tulkin opinnoissa harjoittelut tulee suorittaa määrättyssä järjestyksessä. Pakollisiksi harjoitteluluiksi *viittomakielen tulkkauksen* opinnoissa on määritelty seuraaviin opintojaksoihin sijoitetut harjoittelut (yhteensä 35 op):

- VKO2 Aktiivinen viittomakielen oppija, 2 op
- VKO4 Osallistuva viittomakielen käyttäjä, 3 op
- TU05p1 Ammatillinen harjoittelu 1: Viittomakielialalle verkostoiva harjoittelu, 5 op
- VKO8p1 Viittomakielen taidon itsenäinen kehittäminen, 5 op
- TU09p1 Ammatillinen harjoittelu 2: Viittomakielen tulkkauksen perusharjoittelu, 5 op
- TU11p1 Ammatillinen harjoittelu 3: Viittomakielen tulkkauksen syventävä harjoittelu, 5 op
- SYO2.300 Tulkkaus: Kehittävä harjoittelu, 10 op

Pakollisiksi harjoitteluluiksi *tulkkauksen ja kommunikaation ohjauksen* opinnoissa on määritelty seuraaviin opintojaksoihin sijoitetut harjoittelut (yhteensä 40 op):

- VKO2 Aktiivinen viittomakielen oppija, 2 op
- VKO4 Osallistuva viittomakielen käyttäjä, 3 op
- VVO6p2 Ammatillinen harjoittelu 1: Multimodaalinen vuorovaikutus eri asiakasryhmillä 5 op

- PE04p2 Ammatillinen harjoittelu 2: Multimodaalisen vuorovaikutuksen ohjaaminen 10 op, josta perusharjoittelua 5 op
- TU13p2 Ammatillinen harjoittelu 3: Kommunikointia tukevat menetelmät 10 op, josta perusharjoittelua 5 op
- TU14p2 Ammatillinen harjoittelu 4: Kommunikointia tukevan tulkkauksen syventäminen 10 op
- SY01.5 Pedagoginen osaaminen: Kehittävä harjoittelu, 10 op

Suosittelava edeltävä osaaminen -kirjaus opintojaksojen yhteyteen tarkoittaa sitä, että opiskelijalla tulee olla joko suoritettuna tai AHOTOituna mainitut opinnot.

Viittomakieli tarkoittaa opetussuunnitelmateksteissä pääsääntöisesti suomalaista viittomakieltä. Tekstissä käytetään ´suomalaisen viittomakielen´ sijaan yleisempää käsitettä ´viittomakieli´, koska joissakin kohdissa opiskelun kohteena oleva kieli saattaa suomalaisen viittomakielen sijaan olla esimerkiksi suomenruotsalainen viittomakieli tai jokin muu viittomakieli. On tärkeää huomioida, että viittomakielen/-kielten taitoa kehitetään myös tulkkauksen opintojen aikana, sillä työkielten hallinta on olennainen osa tulkkaustaitoa.

Multimodaalisuus tarkoittaa sitä, että merkityksiä välitetään monilla vuorovaikutuksen keinoilla: puheen, tekstin ja viittomisen lisäksi esimerkiksi ilmeiden, kosketuksen ja kuvien avulla.

Loppukokeet ovat opintojen loppuvaiheessa suoritettavia näyttöjä, joissa opiskelija osoittaa ammatillista kykyään toimia tulkkina. Viittomakielen tulkkauksen koulutuksessa suoritetaan viittomakielen tulkkauksen loppukoe. Tulkkauksen ja kommunikaation ohjauksen koulutuksessa suoritetaan kommunikointia tukevan tulkkauksen loppukoe. Tulkkauksen syventävissä opinnoissa opiskelija suorittaa valitsemastaan painotuksesta riippuen opintoihinsa kuuluvat loppukokeet. Näitä syventävien opintojen loppukokeita on kolme: viitotun puheen tulkkauksen loppukoe, kuurosokeille asiakkaille tulkkauksen loppukoe ja kirjoitustulkkauksen loppukoe.

Kuuro tulkki

Humanistinen ammattikorkeakoulu kouluttaa myös kuuroja viittomakielentulkkia. Opetussuunnitelma sopii pääsääntöisesti myös kuuroille tulkkiopiskeijoille. Opintoja muokataan tarvittaessa kuuroille tulkkiopiskelijalle sopivaksi opintojen sisältöön ja toteutukseen liittyvillä ratkaisulla. Lisäksi kuurojen tulkkien koulutuksessa hyödynnetään *Developing Deaf Interpreting in Europe* -projektissa (<http://deafinterpreters.eu/index.html>) tuotettua kuurojen tulkkien BA-tutkinnon opetussuunnitelmasuosittelusta.

Opetussuunnitelmaa kuvaava visualisointi (s. 10 ja 11) kuvaa koulutusten opintojaksojen ja niistä muodostuvien opintojaksokokonaisuuksien sijoittumisen neljälle lukuvuodelle. Tulkki AMK -tutkinto koostuu yleisistä (10 op), ammatillisista (155 op), ammatillisesti syventävistä (30 op) ja kehittämistoiminnan (30 op) opinnoista. Yleisistä opinnoista ammatillinen kehittyminen (5 op) kiinnittyy opiskelijan kehittymistavoitteisiin sekä ammatillisen kehittymisen osoittamiseen läpi opintojen (sähköinen portfolio). Kuvat esittävät ehdotuksen opintojaksojen sijoittumiselle lukuvuosittain. Vapaasti valittavat opinnot (15 op) on kuvattu kaarena läpi opintojen. Sijoittamisella halutaan kertoa, että vapaasti valittavia opintoja opiskelija voi suorittaa läpi tutkinnon. Myös yrittäjyysopintoja (yht. 10 op) voi suorittaa joustavasti itselle sopivana ajankohtana. Kuvissa nämä joustavasti suoritettavat opintojaksot on sijoitettu niin, että opintoja kertyy tasaisesti 60 op neljän vuoden ajan.

YLEISET OPINNOT 10 OP:

YL01 Ammatillinen kehittyminen 5 op

YL02 Opiskeluvalmiudet 5 op

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT

AMMATILLISET JA AMMATILISESTI SYVENTÄVÄT OPINNOT 185 OP

KOHTI VUOROVAIKUTUS-OSAAMISTA 20 OP

VV01 Viestintä- ja kommunikaatio-osaaminen 5 op

VV02 Kasvokkaiset ja teknologiavälitteiset vuorovaikutustilanteet 5 op

VV03 Vuorovaikutustilanteet muuttuvassa yhteiskunnassa 5 op

VVO4 Ihmisoikeudet ja moninaisuuden kohtaaminen 5 op

KIELELLINEN MONINAISUUS 15 OP

NK01 Näkökulmia kieleen: Kielen moninaisuus ja kielitietoisuus 5 op

SK01 Suomen kieli ja viestintä 5 op

RU01 Ammatilliset kielioinnit: Ruotsi 5 op

JOHDATUS VIITTOMAKIELEEN 15 OP

VK01 Johdatus viittomakieleen 5 op

VK02 Aktiivinen viittomakielen oppija 5 op

VK03 Viittomakieli arjen vuorovaikutustilanteissa 5 op

TULKIN AMMATILISEN TOIMINNAN PERUSTEET 15 OP

TU01 Johdatus tulkkaukseen 5 op

NK02 Näkökulmia kieleen: Monikieliset yhteisöt ja kielelliset repertuaarit 5 op

TU02 Johdatus tulkkin ammatillisuuteen 5 op

KOMMUNIKOINTIA TUKEVA TULKKAUS JA TULKIN KEHITTYVÄ ASIANTUNTIJUUS 20 OP

VK04 Osallistuva viittomakielen käyttäjä 5 op

VV05p2 Multimodaaliset kommunikaatiomenetelmät 5 op

TU12p2 Puhevammaisten henkilöiden tulkkauspalvelu ja tulkkin toimintaympäristöt 10 op

SYVENEVÄ VUOROVAIKUTUSOSAAMINEN 15 OP

H VV06p2 Ammatillinen harjoittelu 1: Multimodaalinen vuorovaikutus eri asiakasryhmillä 5 op

PE01p2 Osallistava pedagogiikka 5 op

PE02p2 Ihmisen elämänsaari ja kehityksen tukeminen 5 op

KOMMUNIKAATIO-MENETELMIEN JA VUOROVAIKUTUKSEN OHJAUS 20 OP

PE03p2 Multimodaalinen vuorovaikutus ohjaustilanteissa 10 op

H PE04p2 Ammatillinen harjoittelu 2: Multimodaalisen vuorovaikutuksen ohjaaminen 10 op

KOMMUNIKOINTIA TUKEVA TULKKAUS 1 15 OP

EN01 Ammatilliset kielioinnit: Englanti 5 op

H TU13p2 Ammatillinen harjoittelu 3: Kommunikointia tukevat menetelmät tulkkauksessa

TULKKAUS 30 OP

SY02.100 Tulkkauksen tutkimus 5 op

H SY02.300 Tulkkaus: Kehittävä harjoittelu 10 op

ERIYTTÄVÄT SYVENTÄVÄT OPINNOT 15 OP (valitaan toinen vaihtoehdoista)

TULKKAUS JA KOMMUNIKOINTIA TUKEVAT MENETELMÄT 15 OP

SY02.201 Tulkkaus ja työkielet/ menetelmät 5 op

SY02.202 Tulkkausalan kansainvälinen osaaminen 5 op

SY02.204 Tulkkaus kansainvälisissä toimintaympäristöissä 5 op

SY02.205 Opastus, kuvailu ja sosiaalishaptinen kommunikaatio 5 op

KOMMUNIKOINTIA TUKEVA TULKKAUS 2 10 OP

H TU14p2 Ammatillinen harjoittelu 4: Kommunikointia tukevan tulkkauksen syventäminen 10 op

AMMATILISESTI SYVENTÄVÄT OPINNOT 30 OP

PEDAGOGINEN OSAAMINEN 30 OP

SY01.1 Multimodaalisen opetuksen ja ohjauksen suunnittelu 5 op

SY01.2 Multimodaaliset oppimisympäristöt ja dialogisuus 5 op

SY01.3 Multimodaalisen opetuksen ja ohjauksen menetelmiä 5 op

SY01.4 Multimodaalisen oppimisen ja osaamisen arviointi 5 op

H SY01.5 Pedagoginen osaaminen: Kehittävä harjoittelu 10 op

KIRJOITUSTULKKAUS JA KIELELLINEN SAAVUTETTAVUUS 15 OP

SY02.208 Johdatus kirjoitustulkkaukseen 5 op

SY02.209 Puhutun ja kirjoitetun kielen rakenne sekä kielen sisäinen tulkkaus 5 op

SY02.210 Kirjoitustulkkaus ja teknologia 5 op

Vapaasti valittavat 10 op

Vapaasti valittavat 5 op

KEHITTÄMISTOIMINNAN OPINNOT 30 OP:

KT01 Kehittämistyön menetelmät 5 op

KT02 Tutkimuksellinen kehittämistoiminta 5 op

KT03 Kehittämistoiminnan käytännöt 5 op

KT04 Opinnäytetyö 15 op

YRITTÄJYYSOPINNOT 10 OP:

YR01 Yrittäjyys 5 op

YR02 Yritystoiminnan perusteet 5 op

YLEISET OPINNOT 10 OP:

YL01 Ammatillinen kehittyminen 5 op

YL02 Opiskeluvalmiudet 5 op

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT

AMMATILLISET JA AMMATILISESTI SYVENTÄVÄT OPINNOT 185 OP

KOHTI VUOROVAIKUTUS-OSAAMISTA 20 OP

VV01 Viestintä- ja kommunikaatio-osaaminen 5 op

VV02 Kasvokkaiset ja teknologiavälitteiset vuorovaikutustilanteet 5 op

VV03 Vuorovaikutustilanteet muuttuvassa yhteiskunnassa 5 op

VVO4 Ihmiskoedet ja moninaisuuden kohtaaminen 5 op

KIELELLINEN MONINAISUUS 15 OP

NK01 Näkökulmia kieleen: Kielen moninaisuus ja kielitietoisuus 5 op

SK01 Suomen kieli ja viestintä 5 op

RU01 Ammatilliset kieliopinnot: Ruotsi 5 op

JOHDATUS VIITTOMAKIELEEN 15 OP

VK01 Johdatus viittomakieleen 5 op

VK02 Aktiivinen viittomakielen oppija 5 op

VK03 Viittomakieli arjen vuorovaikutustilanteissa 5 op

TULKIN AMMATILISEN TOIMINNAN PERUSTEET 15 OP

TU01 Johdatus tulkkaukseen 5 op

NK02 Näkökulmia kieleen: Monikieliset yhteisöt ja kielelliset repertuaarit 5 op

TU02 Johdatus tulkinnon ammatillisuuteen 5 op

VIITTOMAKIELENTULKIN KEHITTYVÄ ASIAN-TUNTIJUUS 15 OP

TU03p1 Tulkkaus ja valmistautuminen 5 op

TU04p1 Kääntäminen osana tulkkausta 5 op

H TU05p1 Ammatillinen harjoittelu 1: Viittomakielialalle verkostoitava harjoittelu 5 op

VIITTOMAKIELI JA VIITTOMAKIELINEN YHTEISÖ 15 OP

VK04 Osallistuva viittomakielen käyttäjä 5 op

VK05p1 Viittomakieli eri toimintaympäristöissä 5 op

VK06p1 Varmuutta viittomiseen 5 op

TULKKAUSOSAAMINEN ERI TOIMINTAYMPÄRISTÖISSÄ 20 OP

TU06p1 Dialogien tulkkaus 5 op

TU07p1 Monologiin tulkkaus 5 op

TU08p1 Tulkkaus erilaisissa diskursseissa 5 op

H TU09p1 Ammatillinen harjoittelu 2: Viittomakielen tulkkausten perusharjoittelu 5 op

VIITTOMAKIELEN TULKKAUS 1 15 OP

EN01 Ammatilliset kieliopinnot: Englanti 5 op

TU10p1 Tulkkausten tutkimus ja ammatillisuus 5 op

VK07p1 Viittomakielen rakenne ja tutkimus 5 op

VIITTOMAKIELEN TULKKAUS 2 15 OP

VK08p1 Viittomakielen taidon itsenäinen kehittäminen 5 op

VK09p1 Viittomakielen yhteisön moninaisuus 5 op

H TUI1p1 Ammatillinen harjoittelu 3: Viittomakielen tulkkausten syventävä harjoittelu 5 op

AMMATILISESTI SYVENTÄVÄT OPINNOT 30 OP

TULKKAUS 30 OP

SY02.100 Tulkkausten tutkimus 5 op

H SY02.300 Tulkkaus: Kehittävä harjoittelu 10 op

ERITYTTÄVÄT SYVENTÄVÄT OPINNOT 15 OP

(jokien kolmesta vaihtoehdosta)

TULKKAUS 15 OP

SY02.201 Tulkkaus ja työkielet/menetelmät 5 op

SY02.202 Tulkkausalan kansainvälinen osaaminen 5 op

SY02.203 Kansainvälinen viittominen 5 op

SY02.204 Tulkkaus kansainvälisissä ympäristöissä 5 op

SY02.206 Viitottu puhe ja tulkkaus huonokuuloisille ja kuuroutuneille asiakkaille 5 op

MONI-MUOTOINEN TULKKAUS ERI ASIAKASRYHMILLE 15 OP

SY02.205 Opastus, kuvailu ja sosiaalishaptinen kommunikaatio 5 op

SY02.206 Viitottu puhe ja tulkkaus huonokuuloisille ja kuuroutuneille asiakkaille 5 op

SY02.207 Kuurosokeille asiakkaille tulkkausten monimuotoisuus 5 op

KIRJOITUS-TULKKAUS JA KIELELLINEN SAAVUTETTAVUUS 15 OP

SY02.208 Johdatus kirjoitustulkkaukseen 5 op

SY02.209 Puhutun ja kirjoitetun kielen rakenne sekä kielen sisäinen tulkkaus 5 op

SY02.210 Kirjoitustulkkaus ja teknologia 5 op

Vapaasti valittavat 10 op

Vapaasti valittavat 5 op

KEHITTÄMISTOIMINNAN OPINNOT 30 OP:

KT01 Kehittämistyön menetelmät 5 op

KT02 Tutkimuksellinen kehittämistoiminta 5 op

KT03 Kehittämistoiminnan käytännöt 5 op

KT04 Opinnäytetyö 15 op

YRITTÄJYYSOPINNOT 10 OP:

YR01 Yrittäjyys 5 op

YR02 Yritystoiminnan perusteet 5 op

4 KANSAINVÄLISYYS- JA MONIKULTTUURISUUSOPINNOT

Kansainvälisyys- ja monikulttuurisuusopintojen tavoitteena on oppia toimimaan kansainvälisessä, monikulttuurisessa toimintaympäristössä ja ymmärtää erilaisuuden, globaalien haasteiden ja kestäväen yhteiskunnan periaatteet. Opiskelija suorittaa kansainvälisyys- ja monikulttuurisuusopintoja vähintään 30 op.

Kansainvälisyys- ja monikulttuurisuusopintoja voidaan suorittaa:

- kansainvälisessä opiskelijavaihdossa Humakin partnerikorkeakoulussa,
- kansainvälisessä harjoittelussa ulkomailla tai kotimaassa monikulttuurisissa ympäristöissä,
- intensiiviopintojaksoina, joita järjestetään yhteistyössä ulkomaisten partnerikoulujen kanssa,
- ammattikorkeakoulun yhteisillä ja koulutuskohtaisilla opinnoilla (esim. vieraskielinen opetus),
- muissa kansainvälisissä ja/tai monikulttuurisissa ympäristössä ja hankkeissa sekä kotimaassa että ulkomailla.

Opiskelijan jo toimiessa/työskennellessä kansainvälisessä ja monikulttuurisessa ympäristössä näitä opintoja voidaan mahdollisuuksien mukaan opinnollistaa. Erilaisiin kansainvälisyys- ja monikulttuurisuusopintoihin voidaan yhdistää myös opinnäytetyön tekeminen.

Vaihtoon lähteville Humak tarjoaa kansainvälisen vaihdon opintojakson (3 op), joka luetaan osaksi kansainvälisyys- ja monikulttuurisuusopintoja.

Tulkin tutkinnossa opiskelija voi suorittaa kansainvälisyys- ja monikulttuurisuusopintoja joko yhtäjaksoisesti tai kerryttäen. Koulutuksen omassa tarjonnassa on opintoja, jotka kerryttävät kansainvälisyys- ja monikulttuurisuusopintoja. Kansainvälisyys- ja monikulttuurisuusosaamista tukevat erityisesti tulkkauksen vahvuusalan kansainväliset ja monikulttuuriset verkostot hanketyössä ja muussa yhteistyössä (esim. kansainväliset järjestöt, oppilaitokset ja yritykset). Halutessaan opiskelija voi yhdistää opinnäytetyön kansainvälisessä ja/tai monikulttuurisessa toimintaympäristössä toteutuvaan harjoitteluun ja/tai vaihtojaksoon.

5 OPETUSSUUNNITELMA

Kyseessä on ns. runko-OPS, jossa opintojaksokuvausten ja osaamistavoitteiden kuvaus on väljää, jotta opintojaksojen toteutussuunnitelmat (sisällöt, suoritustavat, arviointikohteet, oppimisympäristöt) voivat joustaa ja tarkentua vuosittain.

YLEISET OPINNOT 10 op

YLEISET OPINNOT 10 op

Suosittelava ajankohta: YL01 Ammatillinen kehittyminen 1. - 4. vuosi (Opintojakso jatkuu läpi opintojen alkaen ensimmäisenä opiskeluvuotena ja päättyy viimeisenä opiskeluvuotena.)

YL02 Opiskeluvalmiudet 1. vuosi.

Opintokokonaisuuteen kuuluu seuraavat opintojaksot:

- YL01 Ammatillinen kehittyminen 5 op
- YL02 Opiskeluvalmiudet 5 op

Sisältyvät koulutuksiin

Tulkki (AMK) Viittomakielen tulkkaus

Tulkki (AMK) Tulkkaus ja kommunikaation ohjaus

Tämän opintokokonaisuuden suoritettuaan opiskelija kykenee kompetenssiperusteisesti suunnittelemaan ja arvioimaan omaa oppimistaan sekä ammatillista kehitystään läpi opintojen. Hän osaa laatia oman urasuunnitelmansa ja tehdä oman osaamisensa näkyväksi sekä arvioida sitä. Opiskelija osaa laatia CV:n ja työhakemuksen. Opiskelija ymmärtää vuorovaikutus- ja tiimityöskentelytaitojen sekä verkostojen merkityksen oppimisessa ja ammatillisessa kontekstissa. Opiskelija osaa jakaa osaamistaan muille opiskelijoille ja toimia vertaismentorina opiskeluiden aikana.

YL01 Ammatillinen kehittyminen 5 op *

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- kykenee itsensä johtamiseen, itseohjautuvuuteen ja vastuun ottamiseen opinnoistaan ja työstään
- kykenee oman ammatillisen kasvunsa kompetenssiperusteiseen suunnitteluun ja arviointiin
- kykenee osoittamaan osaamistaan
- käyttää vuorovaikutus- ja tiimityöskentelytaitojaan opiskelu- ja työyhteisössään
- soveltaa ammattieettisiä periaatteita ja kestäväää kehitystä toiminnassaan.

Sisältö:

Opiskelija laatii ammatillisen kehityksensä jatkuvana näyttönä sähköisen portfolion. Hän valmistautuu ja osallistuu kehityskeskusteluihin sekä urasuunnitelmansa esittelyyn.

Opiskelija valmentautuu ohjatusti tulkin ammattiin.

Opintojakso on yhteisöpedagogi-, tulkki- ja kulttuurituotannon koulutusten yhteinen.

YLO2 Opiskeluvalmiudet 5 op *

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- tietää Humakin pedagogiset yleisperiaatteet ja käytänteet sekä oppimiskäsitykset
- tiedostaa korkeakoulussa edellytettävät opiskeluvalmiudet
- osaa arvioida opiskelukykyään suhteessa alan korkeakouluvaatimuksiin
- osaa käyttää opiskeluun liittyvää tieto- ja viestintäteknikkaa ja eri viestintäkanavia sekä toimia erilaisissa oppimisympäristöissä
- tunnistaa ammattialansa toimintaympäristöjä ja verkostoja.

Sisältö:

Opiskelija saa valmiudet valmennuspedagogiseen oppimiseen sekä tarvittaviin oppimisympäristöihin ja -välineisiin. Hän tutustuu Humakin opiskelijakunnan, HUMAKOn, toimintaan. Opintojen aikana perehdytään opiskelukyvyyn osa-alueisiin, esteettömyyteen ja oppimisvaikeuksiin liittyviin tukimuotoihin (mahdollinen sopeuttaminen tai mukauttaminen). Opintojakso on yhteisöpedagogi-, tulkki- ja kulttuurituotannon koulutusten yhteinen.

AMMATILLISET OPINNOT 155 op

KOHTI VUOROVAIKUTUSOSAAMISTA 20 op

Suosittelava ajankohta: 1. vuosi.

Opintokokonaisuuteen kuuluu seuraavat opintojaksot:

- VVo1 Viestintä- ja kommunikaatio-osaaminen 5 op
- VVo2 Kasvokkaiset ja teknologiavälitteiset vuorovaikutustilanteet 5 op
- VVo3 Vuorovaikutustilanteet muuttuvassa yhteiskunnassa 5 op
- VVo4 Ihmisoikeudet ja moninaisuuden kohtaaminen 5 op

Sisältyvät koulutuksiin

Tulkki (AMK) Viittomakielen tulkkaus

Tulkki (AMK) Tulkkaus ja kommunikaation ohjaus

Vuorovaikutusosaaminen luo pohjan kielten ja tulkkauksen opinnoille. Osaaminen perustuu näkemykseen, jonka mukaan merkitykset välittyvät toiminnassa ja vuorovaikutuksessa kielellisesti ja ei-kielellisesti (esim. ilmeillä ja kuvilla). Toisin sanoen vuorovaikutus on aina multimodaalista.

Opiskelija oppii muokkaamaan omaa toimintaansa kohti visuaalisesti orientoitunutta ja osallistavaa vuorovaikutusta. Visuaalisia ja kehollisia vuorovaikutuksen keinoja painottava lähestymistapa korostaa, kuinka puhuttu kieli on vain yksi vuorovaikutuksen keino muiden keinojen joukossa.

Opintojaksojen toteutuksessa pyritään monikieliseen ja multimodaaliseen oppimisympäristöön, jossa yhtenä käyttökielenä on viittomakieli. Viittomakielen oppiminen

antaa opiskelijalle uuden lähestymiskulman vuorovaikutukseen, joka yhteiskunnassamme on usein painottunut puhuttuun ja kirjoitettuun kieleen.

Opinnoissa orientoidutaan muiden ilmaisukeinojen ja aistien hyödyntämiseen vuorovaikutuksessa silloin, kun jokin aisti tai ilmaisukeino on rajoitetusti tai ei lainkaan käytössä. Opinnot valmentavat ymmärtämään kommunikointia tukevia menetelmiä (englanniksi *Augmentative and alternative communication, AAC*) käyttävien asiakasryhmien moninaisuutta ja tarkastelemaan vuorovaikutustilanteita yhdenvertaisuuden ja kielellisen saavutettavuuden näkökulmasta.

VVo1 Viestintä- ja kommunikaatio-osaaminen 5 op *

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- hallitsee hyvin viestinnän perusteet ja keskeiset käsitteet
- tietää kommunikaatioon ja erilaisiin viestintätilanteisiin vaikuttavia tekijöitä
- tunnistaa erilaisia viestintätilanteita- ja kulttuureja ja osaa toimia niissä
- kehittää viestintä- ja kommunikaatio-osaamistaan erilaisissa viestintätilanteissa
- tietää, käyttää ja osaa kehittää viestinnän sisältöjä sekä eri muotoja ja kanavia.

Sisältö:

Opiskelija osaa selittää viestintäkompetenssin käsitteen. Hän oppii viestinnän perustaidot ja kehittää kommunikaatiotaitojaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Hän osaa käyttää erilaisia medioita ja myös esiintyä mediassa tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi opiskelija osaa järjestää vuorovaikutusta kehittäviä tilanteita sekä yhdenvertaisuutta edistäviä toimintatapoja.

Opintojakso on yhteisöpedagogi-, tulkki- ja kulttuurituotannon koulutusten yhteinen.

VVo2 Kasvokkaiset ja teknologiavälitteiset vuorovaikutustilanteet 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- tunnistaa ja osaa määritellä vuorovaikutuksen moninaisia keinoja, joita ihmiset käyttävät ymmärtääkseen ja tullaakseen ymmärretyksi
- ymmärtää aistikanavien, kommunikaatiovälineiden (esim. teknologiavälitteisten) ja vuorovaikutuskeinojen välisiä suhteita
- tunnistaa eri vuorovaikutustilanteita ja osaa tarkastella niiden vuorovaikutuksen järjestystä (esim. monologiesitys, keskustelu pienryhmässä)
- osaa tarkastella vuorovaikutustilanteita ja niissä käytettyjä kielellisiä ja ei-kielellisiä kanavia kielellisen yhdenvertaisuuden, saavutettavuuden ja osallisuuden näkökulmasta
- osaa tarkastella ja analysoida erityisesti visuaalis-kehollisia vuorovaikutuksen kanavia
- ymmärtää viittomien ja viittomakielisen ilmaisun yhteyden muihin kommunikointikanaviin multimodaalisesta ja monikielisestä näkökulmasta
- osaa tarkastella tulkattuja tilanteita vuorovaikutusjärjestyksen näkökulmasta ja tunnistaa ammatillisen tehtävänsä vuorovaikutuksen mahdollistajana.

Sisältö:

Opiskelija harjaantuu muokkaamaan omaa toimintaansa kohti visuaalisia ja kehollisia vuorovaikutuksen käytänteitä. Opiskelija havainnoi, kuinka ihmiset käyttävät kehoaan (puhetta, eleitä, ilmeitä) ja ympäristöään (esineitä, tilaa, teknologiaa) vuorovaikutuksessa sekä osaa selittää käsitteen monikielisyys ja multimodaalisuus. Opiskelija harjaantuu edesauttamaan toimivaa vuorovaikutusta ja havainnoimaan erilaisia viestintätilanteisiin

liittyviä keskeisiä tekijöitä (vuorovaikutusstrategiat). Opiskelija osaa toimia vuorovaikutustilanteissa vastuullisesti ja sovittujen toimintatapojen (mm. ammattieettinen ohjeistus) mukaisesti.

Opintojaksossa on tarjolla mahdollisuuksia opiskella visuaalisesti orientoituneessa ja viittomakielisessä ympäristössä.

VVo3 Vuorovaikutustilanteet muuttuvassa yhteiskunnassa 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa tarkastella vuorovaikutusta suhteessa kahteen yhteiskunnalliseen muutokseen: digitalisaation tuomat muutokset sekä globalisaation tuomat muutokset kielenkäyttöön ja kieliyhteisöjen muodostumiseen
- osaa selittää digitalisaation, globalisaation ja yhteiskunnallisten muutosten vaikutuksia omaan ja tulkkaukspalvelun asiakkaiden arkeen
- osaa kuvata institutionaalisen vuorovaikutuksen erityispiirteitä ja osaa toimia kontekstin vaatimalla tavalla eri rooleissa (esim. osallistuja ja tulkki)
- osaa analysoida kielellisten ja ei-kielellisten resurssien jakautumista yhteiskunnassa
- osaa tarkastella kriittisesti ja kehittää omaa viestintäänsä ja vuorovaikutustaan em. näkökulmat huomioon ottaen
- tuntee selkokielen lähtökohdat ja osaa kuvata selkokielen tuottamisen periaatteet.

Sisältö:

Opintojaksossa on mahdollisuuksia opiskella visuaalisesti orientoituneessa ja viittomakielisessä ympäristössä. Opintojaksossa tarkastellaan tulkin asiakaskunnan heterogeenisyyttä. Kielellisten ja ei-kielellisten resurssien jakautumisen analysoinnin yhteydessä kiinnitetään huomioita yhteiskunnallisiin muutoksiin ja valtarakenteisiin. Opinnoissa huomion kohteena ovat myös kommunikointia tukevat menetelmät (mm. puheen selventämisen keinot, kuten puheen toisto, sormiaakkosviestintä ja suuraakkoset).

VVo4 Ihmisoikeudet ja moninaisuuden kohtaaminen 5 op *

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- tiedostaa ihmisoikeuksien kunnioittamisen ja demokraattisen arvopohjan merkityksen ammatillisen ajattelun ja toiminnan perustana
- hahmottaa minuutta ja toiseutta määrittäviä tekijöitä laaja-alaisesti
- kykenee ammatillisesti arvioimaan ja tiedostamaan suhdettaan moninaisuuteen
- tutustuu kulttuuri- ja sukupuolisensitiiviseen työotteeseen
- osaa ottaa huomioon erilaisten yksilöiden ja ryhmien erityisyyden omassa toiminnassaan
- pystyy toimimaan fyysistä, psyykkistä, sosiaalista ja kielellistä esteettömyyttä ja osallisuutta edistävällä tavalla
- tuntee kielellisen yhdenvertaisuuden merkityksen ja osaa toimia esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämiseksi.

Sisältö:

Opiskelijan tietoperusta tulkin ammatillisen toiminnan arvopohjasta vahvistuu. Opintojakson aikana moninaisuutta tarkastellaan yksilö- ja yhteisötasolla siten, että opiskelija saa valmiuksia ammatilliseen itsereflektioon sekä moninaisuuden kohtaamiseen sensitiivisesti ja voimavaralähtöisesti. Tulkkiopiskelija osaa soveltaa tavoitteissa kuvattua osaamista omaan toimintaansa tulkin ammatin näkökulmasta. Opintojakson lopussa tulkkiopiskelija tietää tulkkaukspalvelua käyttävät eri asiakasryhmät (puhevammaiset, kuulo- ja kuulonäkövammaiset). Lisäksi opiskelija tietää asiakkaiden näkökulmasta olennaiset järjestöt

sekä niiden edunvalvontatyön ja asiakkaiden osallisuuden edistämiseksi tehtävän työn merkityksen.

Opintojakso on yhteisöpedagogi- ja tulkkikoulutuksen yhteinen.

KIELELLINEN MONINAISUUS 15 op

Suosittelava ajankohta: 1. vuosi.

Opintokokonaisuuteen kuuluu seuraavat opintojaksot:

- NK01 Näkökulmia kieleen: Kielen moninaisuus ja kielitietoisuus 5 op
- SK01 Suomen kieli ja viestintä 5 op
- RU01 Ammatilliset kieliopinnot: Ruotsi 5 op

Sisältyvät koulutuksiin

Tulkki (AMK) Viittomakielen tulkkkaus

Tulkki (AMK) Tulkkkaus ja kommunikaation ohjaus

Tässä opintokokonaisuudessa perehdytään viestinnän tekijöihin, ryhmäviestintään ja omaan viestintäosaamiseen ja työskennellään kielitaidon eri osa-alueiden parissa. Ammatillisista kieliopinnoista perehdytään ruotsin kielellä kirjalliseen ja suulliseen viestintään erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja hankitaan ammattialaan liittyvää tietoa ruotsin kielellä.

NK01 Näkökulmia kieleen: Kielen moninaisuus ja kielitietoisuus 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa määritellä erilaisia vallitsevia kieliasepteja ja osaa selittää kielitietoisuuden merkitystä
- osaa selittää erilaisia tapoja määritellä ja tarkastella kieltä
- tunnistaa soveltavan ja teoreettisen kielitieteen tutkimusotteen sekä osaa esittää ja määritellä kielitieteen perinteiset kuvaustasot ja niiden peruskäsitteet
- osaa erotella kielen kehityksen vaiheet ja selittää tavallisimpia kielen häiriöitä
- osaa arvioida ja kuvata omaa kielitaitoaan
- osaa luokitella ja analysoida kielellistä vaihtelua ja siihen vaikuttavia tekijöitä
- osaa perustella kielitieteellisen tiedon merkityksen kielenoppimisessa ja tulkin asiantuntijuuden rakentumisessa.

Sisältö:

Opintojaksossa työskennellään kielitaidon eri osa-alueiden parissa sekä vertaillaan viitotun kielen ja puhutun kielen rakenteita.

SK01 Ammatilliset kieliopinnot: Suomen kieli ja viestintä 5 op *

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa arvioida omaa viestintäosaamistaan ja ymmärtää erilaisia vuorovaikutusta luovia ja ylläpitäviä keinoja ja viestinnän prosesseja
- tietää ryhmäviestinnän perusteet ja yhteisöjen vuorovaikutustilanteiden piirteitä

- osaa antaa ja vastaanottaa palautetta tavoitteellisesti ja perustellen
- tietää asiattyylisen viestinnän piirteitä ja työelämän keskeisiä tekstilajeja niihin kuuluvine kielenkäyttösuosituksineen
- tietää tieteellisen tekstin piirteet
- tunnistaa tiedontarpeet ja osaa hakea ja paikantaa opintojen ja ammatillisen kehittymisen kannalta keskeistä tietoa sekä käyttää ja arvioida tietoa kriittisesti ja eettisesti.

Sisältö:

Opintojaksossa perehdytään viestinnän tekijöihin, ryhmäviestintään ja omaan viestintäosaamiseen. Sisältönä on lisäksi mm. asiattyylinen viestintä, tutkimusviestintä, tiedontarpeiden tunnistaminen sekä tiedonhankinnan ja -hallinnan perusteet.

RUO1 Ammatilliset kieliopinnot: Ruotsi 5 op *

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa aktiivisesti käyttää oman alansa sanastoa sekä suullisesti että kirjallisesti ruotsin kielellä
- osaa viestiä moniammatillisissa työyhteisöissä sekä suullisesti että kirjallisesti ruotsin kielellä
- osaa toimia erilaisissa kansainvälisissä ammatillisissa tilanteissa ruotsin kielellä
- osaa toimia erilaisissa haastattelu- ja ohjaustilanteissa ruotsin kielellä
- selviytyy työhausta ruotsiksi ja osaa esitellä toimintaympäristöään ja työtehtäviään ruotsin kielellä
- osaa hankkia tietoa erilaisista ruotsinkielisistä oman alan lähteistä
- ymmärtää asiattyylin ja puhekielen eron ja osaa käyttää niitä asianmukaisesti.

Sisältö:

Opintojaksossa perehdytään kirjalliseen ja suulliseen viestintään erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (esim. raportointi, neuvottelut, puhelinkeskustelut, sähköpostit, työnhaku). Sisältönä on lisäksi mm. erilaiset ohjaus-, haastattelu- ja neuvontatilanteet sekä oman alan tiedon hankinta ja hyödyntäminen ammattitaidon ylläpitämisessä.

Opintojakso toteutuu jatkumona 2 op + 3 op.

JOHDATUS VIITTOMAKIELEEN 15 op

Suosittelava ajankohta: 1. vuosi.

Kokonaisuuteen kuuluvat opintojaksot:

- VKO1 Johdatus viittomakieleen 5 op
- VKO2 Aktiivinen viittomakielen oppija 5 op
- VKO3 Viittomakieli arjen vuorovaikutustilanteissa 5 op

Sisältyvät koulutuksiin

Tulkki (AMK) Viittomakielen tulkkkaus

Tulkki (AMK) Tulkkkaus ja kommunikaation ohjaus

Opintojen alkuvaiheen viittomakielen opinnot antavat valmiuden itseohjautuvaan viittomakielen opiskeluun. Näiden opintojen jälkeen opiskelija osaa käyttää visuaalisen ja

kehollisen kielen oppimisstrategioita ja tietää keinot viittomavarastonsa laajentamiseen. Pedagogisesti kieliopinnot perustuvat vuorovaikutukselliseen oppimiseen ja sosiokulttuuriseen kielikäsitteeseen.

Opiskelija saavuttaa suomalaisessa viittomakielessä eurooppalaisen viitekehyksen taitotason A2 eli pystyy muun muassa osallistumaan arkeen liittyviin keskusteluihin ja osaa pitää valmistellun puheenvuoron viittomakielellä. Opiskelija tuntee kuurojen historian vaihteita ja osaa kuvailla suomalaisen viittomakielen moninaisuutta - erityisesti tilanteisiin ja kielenkäyttäjiin liittyvää vaihtelua.

VKo1 Johdatus viittomakieleen 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa käyttää visuaalisen ja kehollisen kielen oppimisstrategioita
- osaa omaan arkeen liittyvää perusviittomistoa sekä fraaseja ja tietää keinoja viittomavaraston laajentamiseksi
- selviytyy tutuissa, yksinkertaisissa viittomakielisissä arkikeskusteluissa multimodaalisiin ja monikielisiin resursseihin turvautuen
- osaa viittomakielen peruslausetyypit
- osaa eritellä ja tarkastella viittomakielen ei-manuaalisia elementtejä
- osaa kuvata viittoman perusrakenteen ja osaa poimia yksittäisiä viittomia viitotusta tekstistä.
- osaa kuvailla kuurojen ja viittomakieltä käyttävien yhteisöjen kulttuuria ja tapoja ja tietää viittomakielisen kulttuurin ilmiöitä, tapahtumia ja merkkihenkilöitä.

Sisältö:

Opintojaksossa korostuu opiskelu viittomakielisessä ympäristössä sekä kulttuurinen herkyys. Opiskelijan tulee oppia erityisesti perusviittomistoa ja fraaseja arkista vuorovaikutustilannetta varten sekä kuurojen ja viittomakieltä käyttävien kulttuuria ja tapoja. Opintojakson lopussa opiskelija osaa kuvata viittomakieltä käyttävien ja kuurojen yhteisön moninaisuutta. Viittomakieltä käyttävien yhteisöjen kulttuurien, tapojen, ilmiöiden, tapahtumien ja merkkihenkilöiden käsittelyn yhteydessä tutustutaan vastaaviin myös mm. kuurosokeiden osalta.

Suosittelava edeltävä osaaminen: VV01.

VKo2 Aktiivinen viittomakielen oppija 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa käyttää sanakirjoja ja muita viittomakielisiä materiaaleja oppimisen tukena
- osaa kuvailla viitottujen kielimuotojen tilanteisiin ja kielenkäyttäjiin liittyvää vaihtelua (mm. viitottu puhe, taktiili viittominen sekä rajoittuneeseen näkökenttään viittominen)
- osaa arjen perusviittomistoa ja selviytyy yksinkertaisissa viittomakielisissä arkikeskusteluissa hyödyntäen monikanavaisia ja monikielisiä resursseja
- osaa käyttää yksinkertaisia vuorovaikutusstrategioita viittomakielisessä keskustelussa
- osaa päätellä asiayhteydestä uusien viittomien merkityksiä, jos viittoja ja aihe on tuttu
- osaa pitää valmistellun puheenvuoron viittoen.

Sisältö:

Viitottujen kielimuotojen ja kielenkäyttäjiin liittyvien vaihteluiden yhteydessä opiskellaan viitotun puheen, taktiilin viittomisen ja taktiilien sormiaakkosten periaatteita. Opintojaksossa

käsitellään myös visuaalisten kanavien eroavuutta, esim. laajaan tilaan vs. rajoittuneeseen näkökenttään viittominen. Opintojaksossa korostuu opiskelu viittomakielisessä ympäristössä.

Oppimisympäristö: harjoittelu (pakollinen 2 op).

Suosittelava edeltävä osaaminen: VK01.

VK03 Viittomakieli arjen vuorovaikutustilanteissa 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa kysyä ja vastata vuoropuheluissa, joissa käsitellään henkilökohtaisia perustietoja ja arkipäivän tilanteita
- tuntee viittomakielen rakennetta
- tuntee ja osaa soveltaa viittomakielisen vuorovaikutuksen tapoja
- tunnistaa viitotun kielen eri rekistereitä
- tuntee viittomakielisten ja viitottuja kieliä käyttävien yhteisöjen historiaa
- osaa arvioida ja tietoisesti kehittää vuorovaikutustaitojaan viittomakielisissä tilanteissa
- saavuttaa suomalaisessa viittomakielessä eurooppalaisen viitekehyksen taitotason A2.

Sisältö:

Opintojakson aikana syvennetään viittomakielen rakenteen tuntemusta ja opitaan vertailemaan viitottujen ja puhuttujen kielten rakenteita. Käsiteltäessä viittomakielisten ja viitottuja kieliä käyttävien yhteisöjen historiaa huomioidaan sisällöissä viittomakielisten koulutuksen historialliset vaiheet. Opintojaksossa korostuu opiskelu viittomakielisessä ympäristössä.

Suosittelava edeltävä osaaminen: VK01, VK02.

TULKIN AMMATILLISEN TOIMINNAN PERUSTEET 15 op

Suosittelava ajankohta: 2. vuosi.

Kokonaisuuteen kuuluvat opintojaksot:

- TU01 Johdatus tulkkaukseen 5 op
- NK02 Näkökulmia kieleen: Monikieliset yhteisöt ja kielelliset repertuaarit 5 op
- TU02 Johdatus tulkin ammatillisuuteen 5 op

Sisältyvät koulutuksiin

Tulkki (AMK) Viittomakielen tulkkaus

Tulkki (AMK) Tulkkaus ja kommunikaation ohjaus

Tämä opintokokonaisuus luo laaja-alaisen pohjan tulkin ammatilliselle kasvulle.

Opintojaksojen osaamistavoitteet perustuvat näkemykseen tulkin puolueettomasta roolista ja asiakkaan itsemääräämisoikeudesta sekä teoriatietoon kielestä ja tulkkausprosessista.

Opintojaksokokonaisuuden jälkeen opiskelija osaa tarkastella kriittisesti sekä omia kieliasenteitaan ja kielitaitoaan että omaa suhtautumistaan moninaisuuteen. Opiskelija ymmärtää tulkkauspalveluja käyttävien eri asiakasryhmien moninaisuutta sekä tuntee

tulkkauspalvelun historiallisen ja lainsäädännöllisen perustan. Lisäksi opiskelija ymmärtää, miten tulkin ammatti ja tulkkauspalvelut kytkeytyvät osaksi yhteiskunnan kokonaisuutta.

TU01 Johdatus tulkkaukseen 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa luokitella tulkkauksen ammatillistumisen vaiheet ja määritellä tulkkauspalvelun lainsäädännöllisen perustan
- tuntee yhteiskunnan tulkkauspalvelujärjestelmät ja eri asiakasryhmien asemaan liittyvät olennaiset lait
- osaa nimetä ja kuvailla tulkkauksen tutkimuksen näkökulmia sekä määritellä kääntämisen ja tulkkauksen muotoja ja menetelmiä asianmukaista terminologiaa käyttäen
- osaa kuvailla kielensisäisen kääntämisen ja tulkkausprosessin pääpiirteitä
- osaa jäsentää ja uudelleen muotoilla olennaiset asiat vuorovaikutustilanteessa ja tekstissä
- tuntee opastuksen ja kuvailun perusteet
- osaa kuvata erilaisia kommunikaatiokeinoja käytettävien asiakasryhmien moninaisuutta.

Sisältö:

Tulkkauspalvelun lainsäädännöllisen perustan osalta opiskelija tietää, mitkä ovat ja mitä merkitsee ensisijainen ja toissijainen laki. Opintojakson sisältö painottuu tarvittavilta osin sen mukaan, suorittaako opiskelija *viittomakielen tulkkauksen* vai *tulkkauksen ja kommunikaation ohjauksen* opintoja. Opintojakson lopussa opiskelija tietää tulkkauspalvelujärjestelmän kokonaisuuden.

Suosittelava edeltävä osaaminen: VV01, VV02, VV03, VV04.

NK02 Näkökulmia kieleen: Monikieliset yhteisöt ja kielelliset repertuaarit 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa selittää monikieliselle ja -kulttuuriselle viestinnälle ominaisia piirteitä
- tunnistaa oman ja yhteisön monikielisyyden
- osaa selittää monikielisyyttä yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan tasolla vaikuttavana tekijänä
- osaa analysoida erilaisia suomen kielen puhuttuja ja kirjoitettuja tekstilajeja
- osaa tarkastella ja kuvata kielellisiä repertuaareja vuorovaikutustilanteessa (kasvokkaisissa ja teknologiavälitteisissä)
- osaa soveltaa diskurssianalyysin perusteita ja kuvata kielellisiä repertuaareja
- osaa tuottaa selkokielisiä tekstejä eri tarkoituksia varten.

Sisältö:

Opintojakson aikana opiskelijan osallistumiskyky monikielisiin viestintätilanteisiin kehittyy. Opintojaksona aikana perehdytään tekstilajien osalta mm. murteisiin sekä erilaisiin tyyleihin ja rekistereihin sekä selkokieleen. Opintojaksossa korostuu opiskelu monikielisissä ja -kulttuurisissa ympäristöissä. Lisäksi opintojaksossa tutustutaan kirjoitustulkkaukseen.

Suosittelava edeltävä osaaminen: NK01.

TU02 Johdatus tulkin ammatillisuuteen 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- tuntee tulkkauspalvelua käyttäviä eri asiakasryhmiä ja osaa kuvata niiden moninaisuutta
- tunnistaa ja osaa määritellä tulkin työn asiakaslähtöisyyden ja tulkin tehtävät erilaisissa toimeksiannoissa
- tuntee tulkin ammattisäännösten ja osaa tarkastella tulkin tekemiä valintoja eettisestä ja päätöksenteon näkökulmasta
- osaa reflektoida omia arvojaan ja asenteitaan
- tietää työhyvinvoinnin osatekijät ja osaa huolehtia työhyvinvoinnistaan
- osaa perustella valmistautumisen merkityksen tulkin työssä
- osaa antaa ja vastaanottaa rakentavaa palautetta.

Sisältö:

Opintojakson sisältö painottuu sen mukaan, suorittaako opiskelija *viittomakielen tulkin* vai *tulkkauksen ja kommunikation ohjauksen* opintoja. Opintojakson aikana opiskelija tutustuu asioimistulkin työnkuvaan. Opiskelija oppii reflektointi- ja päätöksentekotaitoja sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opintojaksossa opiskelija tutustuu seuraaviin asioihin tulkkauksen näkökulmasta: kuuleminen ja toiminnallinen kuulo sekä näkeminen ja toiminnallinen näkö. Opintojakson aikana opiskelija saa tietoa ja ymmärrystä kuulonäkövemmän syistä ja kaksoisaistivamman seurannaisvaikutuksista, huonokuuloisuuden/kuuroutumisen syistä ja seurannaisvaikutuksista, näkemisestä ja näkemisen apuvälineistä sekä kuulemisesta ja kuulemisen apuvälineistä. Opintojakson lopussa opiskelijalla on käsitys huonokuuloisista, kuuroutuneista, kuulonäkövammaisista ja sisäkorvaistutteen saaneista asiakkaista tulkin käyttäjinä.

Viittomakielen tulkkien osalta perehdytään siihen, millainen on tulkin matka kohti viittomakielistä yhteisöä (tulkin rooli ja tehtävät, kulttuuritörmäykset). Opintojakson lopussa opiskelijalla on käsitys kuuroista asiakkaista tulkin käyttäjinä. Puhevammaisten tulkkien osalta opiskelijalla on opintojakson lopussa käsitys puhevammaisista tulkkauspalvelun asiakasryhmänä.

Suosittelava edeltävä osaaminen: TU01.

VIITTOMAKIELEN TULKIN KEHITTYVÄ ASIANTUNTIJUUS 15 op

Suosittelava ajankohta: 2. vuosi.

Kokonaisuuteen kuuluvat opintojaksot:

- TU03p1 Tulkkaus ja valmistautuminen 5 op
- TU04p1 Kääntäminen osana tulkkausta 5 op
- TU05p1 Ammatillinen harjoittelu 1: Viittomakielialalle verkostoiva harjoittelu 5 op

Sisältyvät koulutukseen

Tulkki (AMK) Viittomakielen tulkkaus

Opintojaksokokonaisuudessa painottuvat erilaisten tilanteiden ja asiakasryhmien moninaisuuden asettamat vaatimukset tulkkaukselle. Opiskelija ymmärtää tulkin toimintaan kohdistuvat eettiset tavoitteet. Opiskelija osaa valmistautua tulkkaustoimeksiantoon ja kykenee hyödyntämään valmiita käännöksiä osana tulkkausta. Opintokokonaisuuden jälkeen opiskelija osaa tulkata lyhyitä keskusteluja itselleen tutuista aiheista ja kykenee analysoimaan tulkkausprosessiaan sekä refleктоimaan oman osaamisensa kehittymistä. Harjoittelussa opiskelijalle muodostuu ymmärrys tulkin toimintaympäristöjen ja tehtävien monipuolisuudesta. Lisäksi harjoittelussa opiskelija verkostoituu viittomakielialalle osallistumalla eri toimijoiden toimintaan ja tilaisuuksiin ja ottaa alaa haltuun monikielisesti, -menetelmällisesti ja -kulttuurisesti.

TU03p1 Tulkkaus ja valmistautuminen 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa kuvata erilaisia valmistautumistekniikoita
- osaa kuvata konsekutiivi- ja simultaanitulkkaukseen liittyviä tehtäviä ja toimintoja
- osaa analysoida erilaisia tulkattuja vuorovaikutustilanteita ja arvioida, milloin tehokkain tulkkausmenetelmä vuorovaikutuksen ja sisällöllisen vastaavuuden näkökulmasta olisi konsekutiivitulkkaus, milloin simultaanitulkkaus ja milloin näiden sekoitus
- osaa tulkata konsekutiivisesti lyhyitä dialogeja ja monologeja, jotka käsittelevät arjen tilanteita tai henkilökohtaisia perustietoja
- pystyy analysoimaan omaa tulkkausprosessiaan erilaisia tulkkausta kuvaavia malleja hyödyntäen
- hallitsee keinoja, joilla harjoittaa muistiaan tavoitteellisesti
- pystyy arvioimaan omia vahvuuksiaan ja kehittämistarpeitaan.

Sisältö:

Osa hyödyntää tulkkauksen tutkimusta osaamisensa kehittämiseksi. Tulkkausharjoituksissa painottuvat konsekutiiviset tulkkausharjoitukset. Opiskelija erottaa peilaamisen/toistotulkkauksen konsekutiivi- ja simultaanitulkkauksesta.

Suosittelava edeltävä osaaminen: TU01, TU02.

TU04p1 Kääntäminen osana tulkkausta 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa selittää ja vertailla kääntämisen keskeisiä käsitteitä ja teorioita
- osaa hyödyntää kielten välisen kääntämisen strategioita ja tekniikoita tulkkauksessa
- osaa tehdä yhteenvedon sanasto- ja termityön teoreettisista perusteista
- kykenee kääntämään erilaisia tekstejä osana tulkkaustoimeksiantoa
- kykenee hyödyntämään ja soveltamaan valmiita käännöksiä osana tulkkausta
- osaa valita toimeksiantoihin tarkoituksenmukaisia valmistautumistekniikoita
- tunnistaa yhteistyön mahdollisuudet ja osaa hyödyntää niitä tulkkaustyössä.

Sisältö:

Opiskelija harjaantuu erilaisten valmistautumistekniikoiden käytössä. Opiskelija tekee tulkkausharjoituksia, jotka vaativat valmistautumista, käännoistyötä ja valmiiden käännoisten hyödyntämistä/soveltamista tulkkauksessa. Tämän opintojakson toimintaympäristönä ovat mm. erilaiset institutionaaliset vuorovaikutustilanteet. Opintojakson aikana tutustutaan viitottuun puheeseen tulkkaustoimeksiantojen näkökulmasta ja harjoitellaan tuottamaan tulketta viitotulle puheelle.

Suosittelava edeltävä osaaminen: TU01, TU02.

TU05p1 Ammatillinen harjoittelu 1: Viittomakielialalle verkostoiva harjoittelu 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- kykenee tarkastelemaan eri toimijoiden työtä, tekemään tarkkanäköisiä havaintoja ja keskustelemaan tekemistään havainnoista
- osaa selittää moniammatillisen yhteistyön käsitteen ja pohtia moniammatillisen yhteistyön merkitystä tulkin työn näkökulmasta
- ymmärtää ja osaa kuvata, miten tulkin tehtävä vaihtelee erilaisissa toimintaympäristöissä
- kykenee kommunikoimaan viittomakielellä erilaisten keskustelukumppanien ja tilanteiden asettamien vaatimusten mukaisesti
- osaa tulkata lyhyitä keskusteluja itselleen tutuista ja valmistelluista aiheista.

Sisältö:

Harjoittelun tavoitteena on verkostoitua viittomakielialalle osallistumalla eri toimijoiden toimintaan ja tilaisuuksiin sekä ottaa alaa monikielisesti, -menetelmällisesti ja -kulttuurisesti haltuun. Harjoittelun aikana opiskelija tutustuu viittomakielialan eri toimijoihin ja moninaiseen asiakaskuntaan.

Oppimisympäristö: harjoittelu (pakollinen 5 op).

Suosittelava edeltävä osaaminen: TU01, TU02.

VIITTOMAKIELI JA VIITTOMAKIELINEN YHTEISÖ 15 op

Suosittelava ajankohta: 3. vuosi.

Kokonaisuuteen kuuluvat opintojaksot:

- VKO4 Osallistuva viittomakielen käyttäjä 5 op
- VKO5p1 Viittomakieli eri toimintaympäristöissä 5 op
- VKO6p1 Varmuutta viittomiseen 5 op

Sisältyvät koulutukseen

Tulkki (AMK) Viittomakielen tulkkkaus

Viittomakielen keskivaiheen opinnoissa opiskelija laajentaa osallistumistaan eri toimintaympäristöihin ja entistä monikielisempiin ympäristöihin sekä perehtyneisyyttään eri tekstilajeihin. Opiskelija tuntee viittotujen kielten kirjoitusjärjestelmiä ja osaa käyttää niitä opiskelunsa tukena. Opiskelija saavuttaa suomalaisessa viittomakielessä eurooppalaisen viitekehyksen taitotason B1 ja osaa muun muassa tuottaa sidosteisen tekstin itselleen tutusta aiheesta ja käyttää kompleksisia lauserakenteita. Opiskelija syventää viittomakielisten yhteisöjen kulttuurintuntemusta ja osaa kuvata kielellisiä repertuaareja

vuorovaikutustilanteissa ja yhteiskunnallisella tasolla. Opiskelija tuntee seikkoja, jotka vaikuttavat viittomakieltä käyttävän kielivähemmistön yhteiskunnalliseen asemaan.

VK04 Osallistuva viittomakielen käyttäjä 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- tunnistaa erilaisten vuorovaikutusosapuolten tarpeita, tavoitteita ja odotuksia ja pystyy huomioimaan niitä omassa viitotun kielen tuottamisessa
- tuntee viitottujen kielten kirjoitusjärjestelmiä ja osaa käyttää niitä opiskelunsa tukena
- ymmärtää sisällöllisesti arkitiedon piiriin kuuluvia viitottuja yleistekstejä
- pystyy osallistumaan arkielämään liittyviin viitottuihin ryhmäkeskusteluihin
- osaa kuvailla viittomakielen syntyyn, kehitykseen ja muutokseen vaikuttavia tekijöitä
- osaa kuvata kuurojen yhteisöjä kulttuurisesta ja kielellisestä näkökulmasta
- tietää kielipolitiikasta, vähemmistökielten asemasta sekä kuurojen ja viittomakieltä käyttävien yhteiskunnallisesta asemasta.

Sisältö:

Opintojaksossa korostuu opiskelu viittomakielisessä ympäristössä.

Oppimisympäristö: harjoittelu (pakollinen 3 op).

Suosittelava edeltävä osaaminen: VK01, VK02, VK03.

VK05p1 Viittomakieli eri toimintaympäristöissä 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa käyttää tavallista jokapäiväistä sanastoa, kuvailevia viittomia ja kompleksisia lauserakenteita
- osaa kertoa tarinan hyödyntäen viittomakielelle ominaisia kerronnallisia elementtejä
- pystyy seuraamaan pidemmän yleiskielisen tekstin pääajatuksia ja tärkeitä yksityiskohtia
- pystyy osallistumaan valmistelematta keskusteluun tutuista aiheista ja mielipiteistä
- pystyy antamaan ja vastaanottamaan viitottuja ohjeita ja osaa kysyä tarvittaessa selvennystä
- osaa kuvata kielen ja identiteetin välistä yhteyttä erityisesti kuurojen yhteisössä.

Sisältö:

Opintojakson aikana opiskelija laajentaa kielitaitoaan uusissa toimintaympäristöissä (esim. järjestötoiminta). Opintojaksossa korostuu opiskelu viittomakielisessä ympäristössä.

Suosittelava edeltävä osaaminen: VK01, VK02, VK03, VK04.

VK06p1 Varmuutta viittomiseen 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa analysoida viitottuja tekstejä ja poimia niissä rakenteeseen liittyviä ilmiöitä
- osaa havainnoida ja kehittää viittomisensa artikulaatiota ja prosodiaa
- osaa suunnitella ja tuottaa sidosteisen tekstin itselleen tutusta aiheesta
- tunnistaa keskustelun juonen monikielisestä viittomakielisestä vuorovaikutustilanteesta
- osaa vertailla eri viittomakielten piirteitä käyttämällä kielentutkimuksen käsitteitä

- osaa verrata viittomakielisen yhteisön kulttuuria omaan kulttuuriinsa
- saavuttaa suomalaisessa viittomakielessä eurooppalaisen viitekehyksen taitotason B1.

Sisältö:

Opintojakson aikana opiskelija syventää viittomakielisten yhteisöjen kulttuurituntemusta (tavat, ilmiöt, arvot ja asenteet). Opintojaksossa korostuu opiskelu viittomakielisessä ympäristössä.

Suosittelava edeltävä osaaminen: VK01, VK02, VK03, VK04, VK05p1.

TULKKAUSOSAAMINEN ERI TOIMINTAYMPÄRISTÖISSÄ 20 op

Suosittelava ajankohta: 3. vuosi.

Kokonaisuuteen kuuluvat opintojaksot:

- TU06p1 Dialogien tulkkaus 5 op
- TU07p1 Monologien tulkkaus 5 op
- TU08p1 Tulkkaus erilaisissa diskursseissa 5 op
- TU09p1 Ammatillinen harjoittelu 2: Viittomakielen tulkkauksen perusharjoittelu 5 op

Sisältyvät koulutukseen

Tulkki (AMK) Viittomakielen tulkkaus

Tämän opintokokonaisuuden aikana opiskelija laajentaa osaamistaan erilaisiin viestintä- ja vuorovaikutustilanteisiin. Opiskelija oppii vähitellen näkemään tehtävänsä vaihtelevissa viestintätilanteissa. Vuorovaikutus- ja viestintätilanteissa vaadittavaa sensitiivisyyttä ja tilanneherkkyyttä harjoitellaan kaikissa tulkkauksen opintojaksoissa. Opiskelijoiden tulee oppia mukauttamaan toimintaansa ammattieettisesti kestäväällä tavalla tilanteen vaatimusten mukaisesti. Tämä tarkoittaa, että opiskelijoiden on opittava mukauttamaan omaa toimintaansa, suunnittelemaan yksilölliset osaamistavoitteensa harjoittelua varten sekä ottamaan harjoittelussa haltuun uusia toimintaympäristöjä. Opiskelija osaa arvioida omaa ja muiden tulkkausta ja eettistä toimintaa. Opiskelija osaa hyödyntää vuorovaikutusteknologiaa tulkkaustilanteissa. Tulkkauksen keskivaiheen opinnoissa mahdollistuu opiskelu kansainvälisissä oppimisympäristöissä (esim. opiskelijavaihdossa ja hankkeissa) ja opiskelija tuntee sekä kotimaiset että kansainväliset työllistymismahdollisuudet.

TU06p1 Dialogien tulkkaus 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa tulkata simultaanisti dialogeja itselleen tutuista ja/tai valmistelluista aiheista
- osaa arvioida millaista tietoa ja valmistautumista erilaiset toimeksiannot edellyttävät ja osaa hyödyntää valmistautumisessa eri menetelmiä
- osaa hankkia tietoa tulkkausta varten erityisesti terveydenhuoltoon ja järjestötoimintaan liittyvistä aiheista
- osaa tuottaa sanastoja toimeksiannon näkökulmasta keskeisistä käsitteistä
- tietää keinoja ja osaa vaikuttaa vuorovaikutustilanteen tulkkauksen sujumuuteen
- osaa analysoida tulkattua vuorovaikutusta ja arvioida, mikä tulkkausmenetelmä (konsekutiivitulkkkaus, simultaanitulkkkaus tai näiden yhdistelmä) olisi milloinkin tarkoituksenmukaisin vuorovaikutuksen ja sisällöllisen vastaavuuden näkökulmasta

- osaa antaa rakentavaa vertaispalautetta.

Sisältö:

Opiskelija oppii hallinnoimaan vuorovaikutustilanteiden tulkkausta erilaisin keinoin, kuten keskeyttämällä puhujan ja esittämällä lähdetekstiin (viestiin) liittyviä tarkentavia kysymyksiä. Opintojakson toimintaympäristönä painottuu erityisesti terveydenhuolto, sosiaaliala ja järjestötoiminta sekä teknologiavälitteinen viestintä (esim. tulkattu puhelu). Opiskelija oppii tulkkausharjoitusten yhteydessä huomioimaan asiakkaiden käyttämistä kommunikaatiomenetelmistä viitottua puhetta.

Suosittelava edeltävä osaaminen: TU01, TU02, TU03p1, TU04p1, TU05p1.

TU07p1 Monologiin tulkkaus 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa tulkata simultaanisti monologeja itselleen tutuista ja/tai valmistelluista aiheista
- osaa arvioida tulkettaan ja toimintaansa tulkkinä monipuolisesti ja tarkkanäköisesti
- osaa analysoida ja jäsentää tulkkausprosessiaan tulkkausteorioita ja -malleja hyödyntäen
- osaa analysoida äänenkäyttöään sekä suunnitella ja toteuttaa äänenhuoltoaan
- osaa analysoida viittomistaan sekä huolehtia viittomisen artikuloinnista ja ergonomista
- tietää keinoja työkieltensä huoltamiseen
- osaa valmistautua tulkkausvaiheeseen tehokkaasti ja itsenäisesti erilaisia valmistautumistekniikoita tarkoituksenmukaisella tavalla hyödyntäen
- osaa käyttää valmiita käännöksiä osana tulkkausta.

Sisältö:

Opintojakson aikana opiskelija kehittyy valmistautumisessa ja yleissivistyksen laajentamisessa erilaisista lähteistä tapahtuvassa tiedon hakemisessa, analysoinnissa, soveltamisessa ja uudelleen muotoilussa. Opintojakson toimintaympäristönä painottuu erityisesti opiskelutulkkaus ja tulkkaus erilaisissa instituutioissa. Tulkkausharjoituksia tehdään eri työkieliltä. Opiskelija kykenee tarkastelemaan oman osaamisensa kehittymistä tulkin ammatillisten kompetenssien kautta/avulla.

Suosittelava edeltävä osaaminen: TU01, TU02, TU03p1, TU04p1, TU05p1, TU06p1.

TU08p1 Tulkkaus erilaisissa diskursseissa 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa analysoida erilaisia diskursseja ja niissä vaikuttavia tekijöitä ja arvioida niiden vaikutusta tulkkausvaiheeseen
- osaa tulkata simultaanisti erilaisia viestintä- ja vuorovaikutustilanteita
- kykenee analysoimaan tulkkausta ja tunnistamaan perustavaa laatua olevia tulkkausvaiheiden onnistumista tukevia/epäonnistumiseen vaikuttavia tekijöitä
- osaa hyödyntää erilaisia tulkkausmenetelmiä ja -strategioita vuorovaikutustilanteiden vaihtelevien vaatimusten mukaan
- osaa arvioida ja kehittää työkieltensä osaamista erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja konteksteissa
- osaa hyödyntää vuorovaikutusteknologiaa tulkkausvaiheessa
- osoittaa ammatillista ja eettistä sitoutumista tiedon hankintaan.

Sisältö:

Opintojaksossa painottuu tulkkauksen harjoittelu monimuotoisesti. Opintojakson aikana tutustutaan toimeksiantojen näkökulmasta erilaisiin tulkin toimintaympäristöihin. Yhtenä opintojakson toimintaympäristönä painottuu erityisesti työelämätulkkkaus (esim. työhaastattelu, kokoukset, perehdyttäminen ja työyhteisön yhteiset tapahtumat) ja tulkkaus erilaisissa instituutioissa (institutionaalinen viestintä). Opintojakson yhtenä keskeisenä tavoitteena on, että opiskelija omaa aktiivisen ja oikeakielisen kielitaidon työkielissään.

Suosittelava edeltävä osaaminen: TU01, TU02, TU03p1, TU04p1, TU05p1, TU06p1, TU07p1.

TU09p1 Ammatillinen harjoittelu 2: Viittomakielen tulkkauksen perusharjoittelu 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- kykenee arvioimaan tulkkien työskentelyä ammattieettisestä näkökulmasta ja analysoimaan tulkin tekemien päätösten merkitystä vuorovaikutukselle
- kykenee arvioimaan erilaisten toimeksiantojen ja tulkkaustehtävien asettamia vaatimuksia
- osaa toimia tulkkina erilaisissa viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa ja soveltaa toimintaansa erilaisten toimintaympäristöjen vaatimusten mukaisesti
- osaa tehdä yhteistyötä tilanteiden mukaisten toimijoiden kanssa
- osaa reflektoida omia asenteitaan ja toimintaansa tulkkina (itsearviointi)
- osaa antaa rakentavaa palautetta muiden toiminnasta tulkkina ja kykenee hyödyntämään saamaansa palautetta ammatillisessa kehittämisessään
- osaa perehdyttää asiakkaan tulkkauspalveluiden käyttöön.

Sisältö:

Opintojaksossa toteutuvan harjoittelun aikana opiskelija kehittyy tulkin tehtävien tunnistamisessa sekä tulkkaus-, vuorovaikutus- ja yhteistyötaidoissa. Opiskelijan tulee osata asettaa itselleen omaa tulkkausosaamista kehittävät ja toimintaympäristöä laajentavat tavoitteet. Tavoitteena on, että harjoittelun jälkeen opiskelija tuntee alan tulkkauspalvelujärjestelmät, työmahdollisuudet ja työnhakuprosessin. Harjoittelun aikana opiskelija oppii hyödyntämään reflektointia ammatillisessa kehittämisessään.

Oppimisympäristö: harjoittelu (pakollinen 5 op).

Edeltävä osaaminen: TU05p1 (pakollinen).

Suosittelava edeltävä osaaminen: TU01, TU02, TU03p1, TU04p1, TU06p1, TU07p1, TU08p1.

VIITTOMAKIELEN TULKKAUS 1 15 op

Suosittelava ajankohta: 3. vuosi.

Kokonaisuuteen kuuluvat opintojaksot:

- EN01 Ammatilliset kieliopinnot: Englanti 5 op
- TU10p1 Tulkkauksen tutkimus ja ammatillisuus 5 op
- VK07p1 Viittomakielen rakenne ja tutkimus 5 op

Sisältyvät koulutukseen Tulkki (AMK) Viittomakielen tulkkaus

Tässä opintokokonaisuudessa perehdytään englannin kielellä kielelliseen ja suulliseen viestintään erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Näissä ammatillisissa kieliopinnoissa harjoitellaan ammattialaan liittyviä tiedonhakutaitoja englannin kielellä. Nämä taidot hyödyntävät opiskelijaa jatkossa ammattitaidon ylläpitämisessä.

Opintokokonaisuudessa kehitetään viittomakielen taitoa viittomakielen tutkimusta hyödyntäen ja omia kielenoppimisstrategioita vahvistaen. Oppiminen tapahtuu niin itsenäisesti kuin viittomakielisessä ympäristössäkin. Opiskelija osaa tarkastella analyttisesti viitottujen ja puhuttujen kielten eroja kielen eri tasoilla. Opiskelija tuntee viitottujen kielten tutkimusta ja ymmärtää sen merkityksen kielitaidon kehittämisessä.

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu tulkkausta ja tulkin ammatillisuutta käsittelevään kirjallisuuteen, harjoittelee tulkkausta sekä analysoi ja kehittää omaa tulkettaan ja toimintaansa tulkkinä. Opintojakson päätteeksi opiskelija tekee loppukokeen monologin tulkkauksesta molemmilla työkielillään.

ENO1 Ammatilliset kieliopinnot: Englanti 5 op *

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa aktiivisesti käyttää oman alansa sanastoa sekä suullisesti että kirjallisesti englannin kielellä
- osaa viestiä moniammatillisissa työyhteisöissä sekä suullisesti että kirjallisesti englannin kielellä
- osaa toimia erilaisissa kansainvälisissä ammatillisissa tilanteissa englannin kielellä
- osaa toimia erilaisissa haastattelu- ja ohjaustilanteissa englannin kielellä
- selviytyy työhausta englanniksi ja osaa esitellä toimintaympäristöään ja työtehtäviään englannin kielellä
- osaa hankkia tietoa erilaisista englanninkielisistä oman alan lähteistä
- ymmärtää asiatyylin ja puhekielen eron ja osaa käyttää niitä asianmukaisesti.

Sisältö:

Opiskelija perehtyy kirjalliseen ja suulliseen viestintään erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (esim. raportointi, neuvottelut, puhelinkeskustelut, sähköposti, työnhaku). Opintoihin kuuluu myös erilaiset ohjaus-, haastattelu- ja neuvontatilanteet sekä oman alan tiedon hankinta ja hyödyntäminen ammattitaidon ylläpitämisessä.

Opintojakso toteutuu jatkumona 2 op + 3 op.

TU10p1 Tulkkauksen tutkimus ja ammatillisuus 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- ymmärtää ja osaa kuvata, mitä on tulkin ammatillisuus ja asiantuntijuus
- osaa soveltaa tulkin ammattieettistä ajattelua ongelmanratkaisussa ja päätöksenteossa
- osaa arvioida ja reflektoida omaa osaamistaan ja hyödyntää reflektointia ja vertaispalautetta oman osaamisen kehittämisessä
- osaa valmistautua, osallistua suunnitteluun ja toimia tulkkinä pitkäkestoisessa toimeksiannossa
- osaa tuottaa sisällöllisesti lähdetekstiä vastaavaa ja oikeakielistä tulketta

- osaa analysoida tuottamaansa tulketta ja tulkkausprosessiaan tulkkausteorioita ja -malleja hyödyntäen
- kykenee esittämään tulkkaukseen liittyvän asiantuntijapuheenvuoron, joka perustuu alan tutkimustietoon.

Sisältö:

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu tulkkausta ja tulkin ammatillisuutta käsittelevään kirjallisuuteen, harjoittelee tulkkausta sekä analysoi ja kehittää omaa tulkettaan ja toimintaansa tulkkina. Opintojakson päätteeksi opiskelija tekee loppukokeen monologin tulkkauksesta molemmilla työkielillään.

Suosittelava edeltävä osaaminen: TU01, TU02, TU03p1, TU04p1, TU05p1, TU06p1, TU07p1, TU08p1.

VK07p1 Viittomakielen rakenne ja tutkimus 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- tuntee viitottujen kielten tutkimusta ja osaa selittää tutkimustiedon merkityksen kielitaidon kehittämisessä
- tuntee suomalaisen viittomakielen kielioppia ja osaa käyttää monimutkaisia kieliopillisia rakenteita
- osaa viestiä useimmissa tavallisissa tilanteissa eri tekstilajeja käyttäen
- osaa selittää eri viittomatyyppeiden yhtäläisyydet, erot ja käytön eri tekstilajeissa merkityksen ja rakenteen näkökulmasta
- osaa tarkastella analyttisesti viitotun ja puhutun kielen eroja kielen eri tasoilla.

Sisältö:

Opintojaksossa korostuu opiskelu viittomakielisessä ympäristössä.

Suosittelava edeltävä osaaminen: VK01, VK02, VK03, VK04, VK05p1, VK06p1.

VIITTOMAKIELEN TULKKAUS 2 15 op

Suosittelava ajankohta: 4. vuosi.

- VK08p1 Viittomakielen taidon itsenäinen kehittäminen 5 op
- VK09p1 Viittomakielisen yhteisön moninaisuus 5 op
- TU11p1 Ammatillinen harjoittelu 3: Viittomakielen tulkkauksen syventävä harjoittelu 5 op

Sisältyvät koulutukseen

Tulkki (AMK) Viittomakielen tulkkaus

Opintojen loppuvaiheessa opiskelija valmistautuu siirtymään viittomakielen tulkkina työelämään. Opiskelijalla on realistinen käsitys omasta kielitaidostaan ja työvälineet sen kehittämiseen. Opiskelija syventää ymmärrystään kieliopista, kielten tilanteisesta vaihtelusta ja pystyy sopeuttamaan omaa viestintäänsä vuorovaikutusosapuolten tarpeiden, tavoitteiden ja kielellisten repertuaarien mukaan. Opiskelija saavuttaa suomalaisen viittomakielen kielitaidossa eurooppalaisen viitekehyksen taitotason B2, osittain myös tason C1.

Neljäntenä vuonna opiskelija oppii analysoimaan ammatti-identiteettiään ja rooliaan viittomakielisessä yhteisössä. Valmistuvalta tulkkiopiskelijalta vaaditaan terminologian, työkielten hallinnan ja tulkkausprosessin sujuvuuden lisäksi eri konteksteihin liittyen mm. asiiasäällön, rakenteiden, protokollien ja valtasuhteiden hahmottamista sekä tilanteeseen osallistuvien eri toimijoiden tehtävien ymmärtämistä. Opiskelijoilla tulee valmistuessaan olla kykyä mukautua ja sopeutua erilaisiin tilanteisiin.

Opintojaksokokonaisuudessa opiskellaan itsenäisesti, harjoittelussa sekä viittomakielisessä ympäristössä. Harjoittelussa toteutuvan opintojakson, joka tehdään ammatillisen kehittymisen kannalta sopivassa paikassa, jälkeen opiskelija suorittaa viittomakielen tulkkauksen loppukokeen, jonka kontekstina on sosiaali- ja/tai terveydenhuoltoala.

VK08p1 Viittomakielen taidon itsenäinen kehittäminen 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- hallitsee sanastotyön keruun, dokumentoinnin ja tallentamisen tekniset taidot
- osaa hyödyntää kielentutkimuksen käsitteistöä analysoidessaan viitottuja tekstejä ja keskusteluja
- osaa havainnoida ja soveltaa viitotun kielen ei-manuaalisia elementtejä ja viittojan ei-manuaalista viestintää
- pystyy tiivistämään näkemästään viitotusta tekstistä avainkohdat ja tärkeät yksityiskohdat
- ymmärtää idiomaattistakin kielenkäyttöä ja pystyy osallistumaan viittomakieliseen keskusteluun
- osaa esitellä tekemänsä sanastotyön tuloksia.

Sisältö:

Osa tehdä viittomakielestä sanastotyötä itselle uusien aihepiirien viittomista: kerätä, dokumentoida ja editoida viitottua aineistoa sekä esitellä työnsä tuloksia. Opiskelijan tulee osata kuvata sanastotyön keruuseen liittyen, mitä, miksi ja miten on tehty.

Oppimisympäristö: harjoittelu (pakollinen 5 op).

Suosittelava edeltävä osaaminen: VK01, VK02, VK03, VK04, VK05p1, VK06p1, VK07p1.

VK09p1 Viittomakielisen yhteisön moninaisuus 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa kuvata ja analysoida viittomakielisen yhteisön moninaisuutta sosiolingvivistisestä näkökulmasta
- osaa kuvata miten erilaiset kielelliset repertuaarit vaihtelevat viittomakielisessä vuorovaikutuksessa
- tunnistaa vuorovaikutusosapuolten tarpeita, tavoitteita ja odotuksia ja pystyy vaivattomasti muokkaamaan viitottua ilmaisuaan niiden mukaan
- tietää ja osaa kuvata, millainen asema viittomakielillä on eri maissa
- osaa ilmaista itseään auttavasti monikielisessä ja/tai kansainvälisissä viittomakielisessä tilanteessa
- osaa analysoida tulkin roolia viittomakielen käyttäjänä ja oppijana sekä viittomakielisen yhteisön jäsenenä

- saavuttaa suomalaisen viittomakielen kielitaidossa eurooppalaisen viitekehyksen taitotason B2, osittain myös tason C1.

Sisältö:

Opintojakson aikana kielen tilanteisen vaihtelun tunnistaminen syvenee. Opintojakson lopussa opiskelija tuottaa opinnäytetyönsä tiivistelmästä suomalaisella viittomakielellä viitotun version. Opintojaksossa korostuu opiskelu viittomakielisessä ympäristössä.

Suosittelava edeltävä osaaminen: VK01, VK02, VK03, VK04, VK05p1, VK06p1, VK07p1, VK08p1.

TU11p1 Ammatillinen harjoittelu 3: Viittomakielen tulkkauksen syventävä harjoittelu 5 op
Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa soveltaa toimintaansa tulkkina erilaisten toimintaympäristöjen vaatimusten mukaisesti ja esittää asiantuntijapuheenvuoron tulkin toimenkuvasta
- osaa tuottaa vuorovaikutusta edistävää tulketta
- tunnistaa työkieltensä sosiaalisia, tilanteisia ja maantieteellisiä variaatioita ja osaa huomioida niiden vaikutuksia omassa kielenkäytössään
- kykenee ratkomaan toimeksiantojen aikana vastaantulevia ongelmia ja osaa toimia ammattimaisesti ja luottamusta herättävästi
- osaa analysoida valtasuhteita ja vallan käyttöä tulkatuissa vuorovaikutustilanteissa
- osaa analysoida tulkaustoimeksiantoa ja toimintaansa tulkaustoimeksiannoissa teoreettisia tulkausta käsitteleviä viitekehyksiä hyödyntämällä
- osaa koordinoita ja suunnitella tulkkauksen toteuttamisen erilaisissa konteksteissa yhteistyössä muiden tulkkien ja ammattilaisten kanssa.

Sisältö:

Opintojaksossa toteutuvan harjoittelun aikana opiskelija kehittyy mm. erilaisten tulkaustoimeksiantokokonaisuuksien jäsentämisessä ja moniammatillisen yhteistyön taidoissa. Harjoittelussa opiskelija kehittää osaamistaan tulkkauksessa selkoviittomiselle. Opiskelijan tulee osata asettaa harjoittelulle tulkausoosaamista kehittävät ja toimintaympäristöosaamista laajentavat tavoitteet. Opintojakson päätteeksi opiskelija suorittaa viittomakielen tulkkauksen loppukokeen, jonka toimintaympäristönä/kontekstina on sosiaali- ja/tai terveydenhuoltoala.

Oppimisympäristö: harjoittelu (pakollinen 5 op).

Edeltävä osaaminen: Opintojaksolle voi osallistua vasta, kun kaikki edeltävät ammatilliset opinnot on suoritettu.

KOMMUNIKOINTIA TUKEVA TULKKAUS JA TULKIN KEHITTYVÄ ASiantuntijuus 20 op

Suosittelava ajankohta: 2. vuosi

Kokonaisuuteen kuuluvat opintojaksot:

- VK04 Osallistuva viittomakielen käyttäjä 5 op
- VV05p2 Multimodaaliset kommunikaatiomenetelmät 5 op
- TU12p2 Puhevammaisten henkilöiden tulkauspalvelu ja tulkin toimintaympäristöt 10 op

Sisältyvät koulutukseen
Tulkki (AMK) Tulkkaus ja kommunikation ohjaus

Opintojaksokokonaisuudessa painottuvat erilaisten tilanteiden ja asiakasryhmien moninaisuuden asettamat vaatimukset tulkkaukselle. Opiskelija tietää vähemmistökielten asemasta, ja tuntee niitä seikkoja, jotka vaikuttavat muun muassa viittomakielisen kielivähemmistön yhteiskunnalliseen asemaan. Opiskelijan viittomakielen taito kehittyy ja opiskelija pystyy osallistumaan itsenäisesti arkisiin viitottuihin keskusteluihin. Opiskelija ymmärtää tulkin toimintaan kohdistuvat eettiset tavoitteet. Opiskelija hallitsee perustiedot puhevammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta ja sisäistää tulkin ammatti-identiteettiä.

VK04 Osallistuva viittomakielen käyttäjä 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- tunnistaa erilaisten vuorovaikutusosapuolten tarpeita, tavoitteita ja odotuksia ja pystyy huomioimaan niitä omassa viitotun kielen tuottamisessa
- tuntee viitottujen kielten kirjoitusjärjestelmiä ja osaa käyttää niitä opiskelunsa tukena
- ymmärtää sisällöllisesti arkitiedon piiriin kuuluvia viitottuja yleistekstejä
- pystyy osallistumaan arkielämään liittyviin viitottuihin ryhmäkeskusteluihin
- osaa kuvailla viittomakielen syntyyn, kehitykseen ja muutokseen vaikuttavia tekijöitä
- osaa kuvata kuurojen yhteisöjä kulttuurisesta ja kielellisestä näkökulmasta
- tietää kielipolitiikasta, vähemmistökielten asemasta sekä kuurojen ja viittomakieltä käyttävien yhteiskunnallisesta asemasta.

Sisältö:

Opintojaksossa korostuu opiskelu viittomakielisessä ympäristössä.

Oppimisympäristö: harjoittelu (pakollinen 3 op).

Suosittelava edeltävä osaaminen: VK01, VK02, VK03.

VV05p2 Multimodaaliset kommunikaatiomenetelmät 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa käyttää esineitä ja tilaa hyödyksi kasvokkaisissa vuorovaikutustilanteissa
- osaa käyttää keskeisimpiä kommunikointia tukevia menetelmiä ja välineitä
- osaa soveltaa menetelmien ja välineiden käyttöä asiakkaan tarpeet ja toiveet huomioon ottaen
- osaa mukauttaa omaa viestintäänsä vuorovaikutusosapuolten tarpeet huomioon ottaen itselleen tutuissa, arkisissa tilanteissa
- tietää ympäristönhallintaan liittyviä apuvälineitä ja ymmärtää niiden merkityksen kommunikaatiossa ja vuorovaikutuksessa
- osaa erottaa kommunikaation ja ympäristön hallinnan toisistaan.

Sisältö:

Opiskelija oppii käyttämään keskeisiä kommunikointia tukevia menetelmiä sekä soveltaa niitä asiakaslähtöisesti eri vuorovaikutustilanteissa.

TU12p2 Puhevammaisten henkilöiden tulkkauspalvelu ja tulkin toimintaympäristöt 10 op Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- tuntee puhevammaisten henkilöiden tulkkauspalvelun lainsäädännön lähilakeineen sekä puhevammaisten tulkkauspalvelumahdollisuudet
- osaa hyödyntää kommunikointia tukevaa tulkkaukseen ja multimodaaliseen vuorovaikutukseen liittyvää tutkimusta ammattitaitonsa kehittämiseksi
- tietää tulkin ja muiden kommunikointia mahdollistavien ammattiryhmien toimenkuvien eroja ja yhtäläisyyksiä ja osaa kuvata tulkin ammatti-identiteettiä
- osaa havainnoida ja kuvata kommunikointia tukevan tulkkauksen toimintaympäristöjen olennaisia piirteitä
- osaa kuvata ja analysoida tulkkauspalvelun asiakkaiden moninaisuutta multimodaalisen vuorovaikutuksen näkökulmasta
- tunnistaa asiakkaiden yksilöllisiä tulkkaustarpeita ja osaa soveltaa kommunikointia tukevaa tulkkausta ja sen menetelmiä erilaisiin toimintaympäristöihin
- hallitsee keinoja kohdata kriisivaiheessa olevia ihmisiä
- osaa kertoa tulkkauspalvelusta etujärjestöille ja asiakkaiden lähiympäristöille sekä esittää asiantuntijapuheenvuoron toimenkuvastaan.

Sisältö:

Opintojaksossa käydään läpi mahdollisia polkuja tulkkauspalvelun asiakkaaksi/käyttäjäksi: mistä on lähdetty, millaista polkua on kuljettu ja miten on päädytty tulkkauspalvelun käyttäjäksi. Tavoitteena on tietää, minkä lain perusteella haetaan mitään palvelua, kunnes lopulta päädytään puhevammaisille henkilöille tarkoitetun tulkkauspalvelun asiakkaaksi. Opiskelija tietää erilaisia kommunikaation kehittymisen kaaria (esim. kehitysvamma ja afasia). Opintojakson lopussa opiskelija tuntee alan työllistymismahdollisuuksia ja työnhakuprosesseja ja osaa kuvata ammattiryhmänsä järjestötoiminnan merkityksen alalle.

SYVENEVÄ VUOROVAIKUTUSOSAAMINEN 15 op

Suositteltava ajankohta: 2. vuosi.

Kokonaisuuteen kuuluvat opintojaksot:

- VV06p2 Ammatillinen harjoittelu 1: Multimodaalinen vuorovaikutus eri asiakasryhmillä 5 op
- PE01p2 Osallistava pedagogiikka 5 op
- PE02p2 Ihmisen elämänsä ja kehityksen tukeminen 5 op

Sisältyvät koulutukseen

Tulkki (AMK) Tulkkauksen ja kommunikaation ohjaus

Tämän opintokokonaisuuden opinnot antavat opiskelijalle valmiuksia hyödyntää yksilön ilmaisemisen ja yksilöiden välisen kommunikaation edistämiseksi visuaalisia ja kehollisia vuorovaikutuskeinoja. Opiskelija syventää osaamistaan epäsymmetrisistä vuorovaikutustilanteista ja niissä käytetyistä multimodaalisista resursseista, sekä oppii käyttämään keskeisimpiä kommunikointia tukevia kommunikaatiomenetelmiä. Opintojaksokokonaisuuden pedagogiset opinnot luovat pohjan myöhemmille opetukseen ja ohjaukseen keskittyville opinnoille, joiden jälkeen opiskelija voi työssään valmentaa muita erilaisten kommunikointia tukevien menetelmien käyttöön. Harjoittelussa opiskelija kehittää

taitoa tunnistaa, milloin kommunikoinnin haasteet johtuvat asiakkaan ymmärrykseen ja milloin kommunikaatioon liittyvästä ominaisuudesta ja milloin kyse on molemmista.

VVo6p2 Ammatillinen harjoittelu 1: Multimodaalinen vuorovaikutus eri asiakasryhmillä 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa hyödyntää multimodaalisen vuorovaikutuksen tutkimusta ammattitaitonsa kehittämiseksi
- osaa selittää epäsymmetrisen vuorovaikutuksen käsitteen ja osaa havainnoida epäsymmetrisen vuorovaikutuksen piirteitä tulkin näkökulmasta
- osaa selittää kielten, ilmaisukeinojen ja kommunikointia tukevien menetelmien eroja ja yhtäläisyyksiä
- osaa havainnoida kommunikointia tukevien menetelmien käyttöä ja soveltuvuutta eri tilanteissa
- saa kuvata erilaisia kielen kehityksen häiriöitä ja kielellisiä ongelmia.
-

Sisältö:

Harjoittelussa on tavoitteena kehittää taitoa tunnistaa, milloin kommunikoinnin haasteet liittyvät asiakkaan ymmärryksen tasoon (esim. kehitysvammainen henkilö) ja milloin siihen, ettei ole toimivaa keinoa ilmaista ajatuksia (esim. afaattinen henkilö), ja milloin kyse on molemmista.

Oppimisympäristö: harjoittelu, perusharjoittelu (pakollinen 5 op).

PEo1p2 Osallistava pedagogiikka 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- tietää oppimiskäsitykset ja niiden merkityksen pedagogisille valinnoille
- oppii soveltamaan erilaisia pedagogisia menetelmiä kohderyhmä- ja tavoitelähtöisesti
- tiedostaa arvostavan kohtaamisen merkityksen osana pedagogista toimintaa
- tuntee sosiaalipedagogiikan ja sosiokulttuurisen innostamisen perusperiaatteet ja niiden erilaisia sovellusmahdollisuuksia
- osaa hyödyntää sosiodynaamista lähestymistapaa pedagogisessa toiminnassa
- hahmottaa ajattelun, tahdon, motivaation ja tunteiden merkityksen oppimisessa ja muutoksessa

Sisältö:

Pedagogista ja sosiaalipedagogista osaamista tarkastellaan kommunikaation ohjaajan erityisosaamisena. Opiskelija saa työelämään tutustumalla kokemusta osallistavien ja toiminnallisten menetelmien (osallistavan pedagogiikan) soveltamisesta valitsemissaan toimintaympäristöissä.

Opintojakso on yhteisöpedagogi- ja tulkikoulutusten yhteinen.

PEo2p2 Ihmisen elämänkaari ja kehityksen tukeminen 5 op

Osaamistavoitteet:

Opiskelija

- osaa kuvata ihmisen elämänkaaren eri vaiheet eri lähtökohdista käsin
- osaa kuvata ihmisen eri kehitysvaiheisiin liittyviä oppimiseen vaikuttavia ilmiöitä
- osaa erotella kielen kehityksen vaiheet ja tavallisimpia kielen häiriöitä
- tuntee erilaisia palveluita ja mahdollisuuksia, joita on olemassa yksilön tukemiseksi
- osaa kohdata ja analysoida moninaisuutta ja toiseutta sekä tiedostaa kohtaamisen

- merkityksen vuorovaikutusosaamisessa
- tiedostaa elämänkaaren eri vaiheissa tapahtuneen vammautumisen vaikutuksen yksilön toimintakykyyn ja vuorovaikutukseen
- osaa kuvata, miten tulkki voi toimia yksilön tukena.

Sisältö:

Tässä opintojaksossa perehdytään ihmisen elämänkaaren eri kehitysvaiheisiin ja mahdollisen vammautumisen vaikutusten tunnistamiseen yksilön toimintakyvyn ja vuorovaikutuksen näkökulmasta. Opintojakson aikana tarkastellaan erityisesti puhe-, kuulo- ja kuulonäkövammaisten henkilöiden vuorovaikutusmahdollisuuksia yksilön toimintakyky huomioiden. Tulevina tulkkeina ja kommunikaation ohjaajina opiskelijat saavat opintojaksossa aikana käsityksen siitä, mitä on olla osa asiakkaiden, heidän läheistensä sekä erilaisten ammattilaisten muodostamaa (monikulttuurista) yhteisöä.

Suosittelava edeltävä osaaminen: PE01p2.

KOMMUNIKAATIOMENETELMIEN JA VUOROVAIKUTUKSEN OHJAUS 20 op

Suosittelava ajankohta: 3. vuosi.

Kokonaisuuteen kuuluvat opintojaksot:

- PE03p2 Multimodaalinen vuorovaikutus ohjaustilanteissa 10 op
- PE04p2 Ammatillinen harjoittelu 2: Multimodaalisen vuorovaikutuksen ohjaaminen 10 op

Sisältyvät koulutukseen

Tulkki (AMK) Tulkkauksen ja kommunikaation ohjaus

Kommunikointia tukevien menetelmien ja vuorovaikutuksen ohjauksen opintojaksoissa keskitytään vuorovaikutusympäristöjen, -tilanteiden ja -käytäntöjen kehittämiseen. Harjoittelussa ja hankeympäristöissä työskennellessään opiskelijalle muodostuu ymmärrys alansa toimintaympäristöjen, tehtävien ja työllistymismahdollisuuksien monipuolisuudesta. Työskentely erilaisten asiakasryhmien kanssa hyvin erilaisissa toimintaympäristöissä vahvistaa opiskelijan taitoa analysoida ja arvioida oman osaamisen kehittymistä.

PE03p2 Multimodaalinen vuorovaikutus ohjaustilanteissa 10 op

Osaamistavoitteet:

Opiskelija

- osaa kehittää vuorovaikutustaitojaan ohjaajana erilaisissa asiakaskohtaamisissa
- osaa käyttää apunaan teknologian tuomia mahdollisuuksia pedagogisessa ympäristössä ja jakaa teknologiaosaamistaan edelleen sitä tarvitseville
- tiedostaa monialaisen yhteistyön merkityksen kommunikaation ohjauksessa ja on mahdollisuuksien mukaan mukana tai seuraamassa monialaista yhteistyötä
- osaa hankkia tietoa eri asiakasryhmien kommunikaation ohjaamisen suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista

- osaa kuvata ja pohtia kriisin eri vaiheiden ja siirtymävaiheen vaikutuksia vuorovaikutukseen
- osaa soveltaa yrittäjyyden perusteita pedagogisen palvelutuotteen viitekehyyksessä
- todentaa osaamisensa kommunikaation ohjauksessa.

Sisältö:

Tässä opintojaksossa perehdytään vuorovaikutusosaamiseen ja kommunikaation ohjaukseen tilanteissa, joissa osapuolina ovat puhe-, kuulo- tai kuulonäkövammaisen henkilö, hänen läheisensä ja/tai häntä tukevan ammatillisen tiimin jäsen. Opintojakson aikana pohditaan erityisesti sitä, miten vammautuminen ja etenevä vamma (siirtymävaiheet) vaikuttavat vuorovaikutukseen. Asiakaskohtaamisiin liittyen kiinnitetään huomioita moninaisuuden ja monikulttuurisuuden kohtaamiseen.

Suosittelava edeltävä osaaminen: PE01p2, PE02p2.

PE04p2 Ammatillinen harjoittelu 2: Multimodaalisen vuorovaikutuksen ohjaaminen 10 op
Osaamistavoitteet:

Opiskelija

- osaa tavoitteellisesti syventää vuorovaikutustaitojaan autenttisissa kohtaamistilanteissa, joissa toimii kommunikaation ohjaajana eri asiakasryhmille
- osaa syventää ohjausosaamistaan ja pedagogisia taitojaan niihin tilanteisiin, joissa toimii kommunikaation ohjaajan puhe-, kuulo- tai kuulonäkövammaiselle henkilölle, hänen läheisilleen ja muille ammattilaisille
- osaa analysoida, rakentaa ja sanallistaa henkilökohtaisten ammatillisten vuorovaikutustaitojen asiantuntijuuttaan.

Sisältö:

Opintojen aikana opiskelija oppii tavoitteellisesti syventämään ohjausosaamistaan ja pedagogisia taitojaan autenttisissa tilanteissa. Harjoittelussa kohdataan puhe-, kuulo- ja kuulonäkövammaisia henkilöitä, heidän läheisiään ja erilaisia työntekijöitä/ammattilaisia. Harjoittelun (perusharjoittelu) kautta otetaan haltuun erilaisia pedagogisia (ja monikulttuurisia) toimintaympäristöjä.

Oppimisympäristö: harjoittelu, perusharjoittelu (5 op).

Suosittelava edeltävä osaaminen: PE01p2, PE02p2, PE03p2.

KOMMUNIKOINTIA TUKEVA TULKKAUS 1 15 op

Suosittelava ajankohta: 3. vuosi.

Kokonaisuuteen kuuluvat opintojaksot:

- EN01 Ammatilliset kieliopinnot: Englanti 5 op
- TU13p2 Ammatillinen harjoittelu 3: Kommunikaation tukevat menetelmät tulkkauksessa 10 op

Sisältyvät koulutukseen

Tulkki (AMK) Tulkkauksen ja kommunikaation ohjaus

Tämän opintokokonaisuuden jälkeen opiskelija osaa reflektoida toimintaansa tulkkina, osaa asettaa itselleen tavoitteita tulkkausosaamisen kehittämiseksi sekä osaa antaa rakentavaa palautetta muiden toiminnasta tulkkina. Opiskelija kykenee hyödyntämään erilaisia tulkkausmenetelmiä ja -strategioita asiakkaan tavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi opiskelija osaa hyödyntää tulkkauksen ja multimodaalisen vuorovaikutuksen tutkimusta ammattitaitonsa kehittämisessä.

Ammatillisista kieliopinnoista perehdytään englannin kielellä kirjalliseen ja suulliseen viestintään erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja hankitaan ammattialaan liittyvää tietoa englannin kielellä.

ENO1 Ammatilliset kieliopinnot: Englanti 5 op *

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa aktiivisesti käyttää oman alansa sanastoa sekä suullisesti että kirjallisesti englannin kielellä
- osaa viestiä moniammatillisissa työyhteisöissä sekä suullisesti että kirjallisesti englannin kielellä
- osaa toimia erilaisissa kansainvälisissä ammatillisissa tilanteissa englannin kielellä
- osaa toimia erilaisissa haastattelu- ja ohjaustilanteissa englannin kielellä
- selviytyy työhausta englanniksi ja osaa esitellä toimintaympäristöään ja työtehtäviään englannin kielellä
- osaa hankkia tietoa erilaisista englanninkielisistä oman alan lähteistä
- ymmärtää asiatyylin ja puhekielen eron ja osaa käyttää niitä asianmukaisesti.

Sisältö:

Opiskelija perehtyy kirjalliseen ja suulliseen viestintään erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (esim. raportointi, neuvottelut, puhelinkeskustelut, sähköposti, työnhaku). Opintoihin kuuluu myös erilaiset ohjaus-, haastattelu- ja neuvontatilanteet sekä oman alan tiedon hankinta ja hyödyntäminen ammattitaidon ylläpitämisessä.

Opintojakso toteutuu jatkumona 2 op + 3 op.

TU13p2 Ammatillinen harjoittelu 3: Kommunikointia tukevat menetelmät tulkkauksessa 10 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa soveltaa tulkkauksen, multimodaalisen vuorovaikutuksen ja kommunikointia tukeviin menetelmiin liittyvää tutkimusta ammattitaitonsa kehittämiseksi
- osaa reflektoida realistisesti omia asenteitaan ja toimintaansa tulkkina sekä asettaa itselleen tavoitteita tulkkausosaamisen kehittämiseksi
- osaa hyödyntää erilaisia tulkkausmenetelmiä ja -strategioita asiakkaan tavoitteiden saavuttamiseksi
- osaa huolehtia tulkkauksessa tarvittavien välineiden saatavuudesta, toimivuudesta ja ajantasaisuudesta
- osaa suunnitella ja tuottaa tulkkauksessa käytettävää kommunikaatiomateriaalia
- osaa viestiä selkeästi ja rauhallisesti sekä tukea asiakkaan oma-aloitteisuutta ja kommunikointia käyttäen tilanteeseen sopivaa tauotusta ja puheenvuorojen rytmitystä
- osaa antaa rakentavaa palautetta muiden tulkkien toiminnasta ja kykenee hyödyntämään saamaansa palautetta ammatillisessa kehittämisessään.

Sisältö:

Opintojakson aikana harjoitellaan teknologiavälitteistä tulkkausta, esim. etätulkkausta. Opintojaksossa tutustutaan mm. psykologian ja logopedian puolella tehtyihin tutkimuksiin, jotka liittyvät kommunikaation haasteisiin, niitä kohtaaviin ihmisiin ja kommunikoinnin tukemiseen.

Oppimisympäristö: harjoittelu, perusharjoittelu (pakollinen 5 op).

KOMMUNIKOINTIA TUKEVA TULKKAUS 2 10 op

Suosittelava ajankohta: 4. vuosi.

- TU14p2 Ammatillinen harjoittelu 4: Kommunikointia tukevan tulkkauksen syventäminen 10 op

Sisältyy koulutukseen

Tulkki (AMK) Tulkkkaus ja kommunikaation ohjaus

Harjoittelun aikana opiskelija asettaa itselleen omaa tulkkkausosaamista kehittävät tavoitteet ja kehittää tulkkkausosaamistaan monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa eri asiakasryhmien kanssa. Opiskelija osaa toimia ammatillisesti ja luottamusta herättävästi. Tulkkaustoiminnan tavoitteena on tukea yksilön omaehtoisen osallisuuden, toiminnallisuuden ja itsemääräämisoikeuden toteutumista.

TU14p2 Ammatillinen harjoittelu 4: Kommunikointia tukevan tulkkauksen syventäminen 10 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa valmistautua tulkkaustoimeksiantoon tarkoituksenmukaisella tavalla
- osaa hankkia tietoa asiakkaan kommunikaatiotarpeista ja -keinoista valmistautuessaan tulkkaukseen ja tiedostaa, miten asiakkaan liitännäisvammat ja käytössä olevat apuvälineet vaikuttavat tulkkina toimimiseen
- osaa tukea asiakkaiden osallisuutta ja toiminnallisuutta vuorovaikutustilanteissa
- osaa toimia ammatillisesti ja luottamusta herättävästi
- kykenee ratkomaan toimeksiantojen aikana vastaantulevia ongelmia ja arvioimaan työskentelyään ammattieettisestä näkökulmasta
- osaa arvioida kommunikoinnin sujuvuutta ja tulkkaustekniikan sopivuutta vuorovaikutustilanteessa
- osaa tarkentaa asiakkaan tuottaman viestin sisältöä ja korjata tarvittaessa tulketta
- osaa tehdä yhteistyötä vuorovaikutustilanteen toimijoiden kanssa
- osaa perehdyttää asiakkaan tulkkaukspalveluun.

Sisältö:

Tilannetaju ja tilanteenlukutaito ovat keskeisiä kehittämiskohteita tässä harjoittelussa (milloin aloittaa tulkkkaus, milloin pyytää/ottaa asiakkaalle puheenvuoro, milloin keskeyttää, jne.).

Tulkkaustoimeksiantoihin valmistauduttaessa tulee osata ottaa huomioon asiakkaan mahdolliset toiveet liittyen pienimuotoiseen avustamiseen vuorovaikutustilanteessa.

Harjoittelussa opiskelija kehittää osaamistaan selkokielelle tulkkauksessa.

Tulkkausharjoittelun tulee tapahtua aidossa ympäristössä useamman eri asiakasryhmän

kanssa. Opintojakson päätteeksi opiskelija suorittaa loppukokeen kommunikointia tukevasta tulkkauksesta.

Oppimisympäristö: Harjoittelu, syventävä harjoittelu (pakollinen 10 op).

YRITTÄJYYSOPINNOT 10 op

Suosittelava ajankohta: 2. vuosi.

Kokonaisuuteen kuuluvat opintojaksot:

- YR01 Yrittäjyys 5 op
- YR02 Yritystoiminnan perusteet 5 op

Sisältyvät koulutuksiin

Tulkki (AMK) Viittomakielen tulkkaus

Tulkki (AMK) Tulkkaus ja kommunikaation ohjaus

Opintokokonaisuuden opintojaksot suoritettuaan opiskelija tietää liiketoiminnan mahdollisuuksista omalla alallaan. Hän kykenee luomaan uusia ansaintamahdollisuuksia sekä osaa tuotteistaa ja markkinoida omaa osaamistaan. Lisäksi opiskelija osaa tehdä realistisen liiketoimintasuunnitelman ja osaa perustaa yrityksen sekä johtaa sen toimintaa.

YR01 Yrittäjyys 5 op *

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- ymmärtää yrittäjyyden varteenotettavana uravaihtoehtona tai osana ansiotyötään
- tietää yrittäjyyden mahdollisuudet omalla alallaan
- osaa tuotteistaa, markkinoida ja myydä omaa osaamistaan ja oman alansa palveluita ja tuotteita
- osaa tuoda selkeästi esille ideoitaan, innostaa ja sitouttaa muita arvoa lisäävän toiminnan luomiseen

Sisältö:

Opiskelija perehtyy yrittäjyysajatteluun muuttuvassa työelämässä ja omalla alalla.

Opintojakso on yhteisöpedagogi-, tulkki- ja kulttuurituotannon koulutusten yhteinen.

YR02 Yritystoiminnan perusteet 5 op *

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa valita itselleen ja idealleen sopivan yritysmuodon ja ansaintalogiikan
- osaa tehdä realistisen liiketoimintasuunnitelman
- osaa perustaa yrityksen ja johtaa sen toimintaa

Sisältö:

Opiskelija perehtyy yrityksen perustamiseen ja sen päivittäiseen johtamiseen liittyviin asioihin.

Opintojakso on yhteisöpedagogi-, tulkki- ja kulttuurituotannon koulutusten yhteinen.

AMMATILISESTI SYVENTÄVÄT OPINNOT 30 op

Suosittelava ajankohta: 4. vuosi.

Syventävien opintojen kaksi kokonaisuutta:

- SY01 Pedagoginen osaaminen 30 op, sisältyy koulutukseen Tulkki (AMK) Tulkkaus ja kommunikaation ohjaus
- SY02 Tulkkaus 30 op, sisältyy koulutukseen Tulkki (AMK) Viittomakielen tulkkaus.

Tulkki (AMK) Tulkkaus ja kommunikaation ohjaus -koulutuksessa opiskeleva voi valita itselleen SY02 Tulkkaus -opinnoista kokonaisuuden, johon sisältyy:

- SY02.100 Tulkkauksen tutkimus 5 op
- SY02.200 Eriyttävät syventävät opinnot 15 op (painotus kirjoitustulkkauksessa ja kielellisessä saavutettavuudessa tai kommunikointia tukevissa menetelmissä)
- SY02.300 Tulkkaus: Kehittävä harjoittelu 10 op

Ammatillisesti syventävissä opinnoissa opiskelija vahvistaa osaamistaan ja kasvattaa asiantuntijuuttaan suorittamalla ammatillisia kehittymis- ja urasuunnitelmia tukevia opintoja. Syventävissä opinnoissa opiskelija vahvistaa osaamistaan valitsemiensa painotusten mukaisesti.

Pedagogisen osaamisen opinnoissa keskitytään vuorovaikutusmahdollisuuksien kehittämiseen. Tulkkauksen syventävissä opinnoissa opiskelijan painotus voi olla joko viittomakielen/-kielten tulkkauksessa tai kommunikointia tukevia menetelmiä käyttävässä tulkkauksessa. Muita tulkkauksen painotuksia ovat monimuotoinen tulkkaus eri asiakasryhmille (huonokuuloiset, kuuroutuneet ja kuurosokeat) sekä kirjoitustulkkaus ja kielellinen saavutettavuus.

SY01 PEDAGOGINEN OSAAMINEN 30 op

Ammatillisesti syventävissä pedagogisissa opinnoissa lähtökohtana ovat yksilön ja hänen lähiympäristönsä vuorovaikutusmahdollisuuksien kehittäminen. Vahva pedagoginen osaaminen, laaja tulkkausosaaminen ja multimodaalisen vuorovaikutuksen asiantuntijuus luovat perustan erilaisten monikulttuuristen yhteisöjen vuorovaikutustilanteiden kehittämiseen.

Lisätieto: Tämä ammatillisesti syventävä opintokokonaisuus sisältyy koulutukseen Tulkki (AMK) Tulkkaus ja kommunikaation ohjaus.

SY01 koostuu seuraavista opintojaksoista:

- SY01.1 Multimodaalisen opetuksen ja ohjauksen suunnittelu 5 op
- SY01.2 Multimodaaliset oppimisympäristöt ja dialogisuus 5 op
- SY01.3 Multimodaalisen opetuksen ja ohjauksen menetelmiä 5 op
- SY01.4 Multimodaalisen oppimisen ja osaamisen arviointi 5 op
- SY01.5 Pedagoginen osaaminen: Kehittävä harjoittelu 10 op

Suosittelava ajankohta: 4. vuosi.

Vaaditut edeltävät opinnot: PE01p2, PE02p2, PE03p2 ja PE04p2.

SY01.1 Multimodaalisen opetuksen ja ohjauksen suunnittelu 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa suunnitella opetus- ja ohjaustilanteita oppijalähtöisesti ja tavoitteellisesti
- tuntee opetussuunnitelmakäytäntöjä, opetukseen vaikuttavia ohjeistuksia ja henkilökohtaistamisen käytänteitä kommunikaatiomenetelmien ohjauksen osalta
- tuntee alan ja työelämän edellyttämät osaamisvaatimukset ja osaa jäsentää yksilön tarpeista lähtevää opetusta ja ohjausta suhteessa työelämän vaatimuksiin
- osaa ottaa huomioon toimintaympäristöjen monikulttuurisuuden opetuksen ja ohjauksen suunnittelussa.

SY01.2 Multimodaaliset oppimisympäristöt ja dialogisuus 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa soveltaa multimodaalisen viestinnän ja vuorovaikutuksen tutkimustietoa opetuksessaan
- tuntee oppimisen edistämisen kannalta tarkoituksenmukaiset multimodaaliset viestinnän ja vuorovaikutuksen keinot
- tietää tarkoituksenmukaisia oppimisympäristöjä ja aineistoja
- tuntee teknologian mahdollisuuksia opetuksessa
- osaa käyttää dialogisuutta teknologian mahdollistamissa eri oppimisympäristöissä oppimista edistävällä tavalla
- noudattaa tietosuojaan ja tekijänoikeuksiin liittyviä periaatteita.

Sisältö:

Opiskelija oppii hyödyntämään elämänsä eri vaiheisiin liittyvien, kohderyhmän tarpeista kumpuavien oppimisympäristöjen (esim. päiväkotia, koulu ja työelämän ympäristöt) mahdollisuuksia opetuksessa. Lisäksi hyödynnetään dialogisuuden mahdollisuuksia oppimisen edistämiseksi.

SY01.3 Multimodaalisen opetuksen ja ohjauksen menetelmiä 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa ohjata oppijoiden oppimista teoreettisesti perustelluilla tavoilla
- osaa tarkastella ohjaustyön taustalla vaikuttavia eettisiä näkökulmia
- osaa valita opetukseensa tilanteisesti soveltuvia pedagogisia malleja
- osaa hyödyntää monipuolisesti soveltuvia ohjausmenetelmiä erilaisissa tilanteissa
- osaa edistää pedagogisella toiminnallaan yhteisöllisyyttä ja osallisuutta
- ymmärtää ja osaa ottaa huomioon kulttuurisen moninaisuuden vaikutuksia opetustyössään.

SY01.4 Multimodaalisen oppimisen ja osaamisen arviointi 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- tuntee yleiset arvioinnin periaatteet
- osaa suunnitella arvioinnin ja tiedottaa arvioinnista
- osaa arvioida oppimista ja osaamista multimodaalisessa ympäristössä monipuolisia menetelmiä hyödyntäen
- osaa tukea ja kehittää oppijoiden itsearviointitaitoja ja hyödyntää niitä oman työnsä kehittämisen menetelmänä

- osaa arvioida omaa pedagogista osaamistaan multimodaalisissa ympäristöissä ja asettaa itselleen kehittymistavoitteita
- osaa tuottaa alalla tarvittavia osaamisen ja oppimisen arviointiin perustuvia dokumentteja.

SY01.5 Pedagoginen osaaminen: Kehittävä harjoittelu 10 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa laatia multimodaalisen opetuksen ja ohjauksen suunnitelman opetusharjoittelun toteuttamiseksi
- osaa toteuttaa suunnitelmansa autenttisessa alan multimodaalisessa ympäristössä
- osaa toimia opetusharjoittelussa tavoitteellisesti ja oppijoiden oppimisen edellyttämällä tavoilla
- osaa arvioida oppijoiden oppimista ja osaamista suunnitelmassa esitettyjen ja perusteltujen kriteerien perusteella
- osaa analysoida, rakentaa ja sanallistaa henkilökohtaista ammatillista vuorovaikutustaitojen asiantuntijuuttaan pedagogisesta viitekehyksestä käsin.

Sisältö:

Harjoittelussa on tärkeää, että opiskelija reflektoi omaa toimintaansa ja kehittää osaamistaan tekemiensä havaintojen avulla. Harjoittelun toimintaympäristö voi olla kansainvälinen ja/tai monikuluttuurinen.

Oppimisympäristö: harjoittelu (pakollinen 10 op)

Suosittelavat edeltävät opinnot: PE01p2 - PE04p2, SY01.1 - SY01.4.

SY02 TULKKAUS 30 op

Tulkkauksen syventävissä opinnoissa opiskelija suorittaa 30 op opintoja. Syventävissä opinnoissa opiskelijat vahvistavat ammatillista osaamistaan haluamaansa suuntaan.

Tulkkauksen syventävissä opinnoissa osaamista syvennetään opiskelijan kiinnostuksen ja aiempien opintojen mukaan yhdessä seuraavista painotuksista:

- tulkkaus
- monimuotoinen tulkkaus eri asiakasryhmille
- kirjoitustulkkaus ja kielellinen saavutettavuus
- tulkkaus ja kommunikointia tukevat menetelmät (soveltuu *tulkkaus ja kommunikaation ohjaus* -opintoihin)

Seuraavana lyhyet kuvaukset tulkkauksen syventävissä opinnoissa tarjottavista painotuksista:

Tulkkaus: syventävät opinnot suorittanut opiskelija osaa sujuvasti yhdistää tulkin ammatillisuuden eri osa-alueita tilanteen ja tarpeen vaatimalla tavalla toimivaksi kokonaisuudeksi. Opiskelijan on ymmärrettävä erilaisten kontekstien tulkin toiminnalle asettamat vaatimukset ja kyettävä toiminaan sujuvasti erilaisissa toimintaympäristöissä ja -kulttuureissa. Tulkkaustoimeksiantojen yhteydessä pelkkä sanaston ja terminologian hallinta sekä työkielten oikeakielisyys ja tulkkausprosessin sujuvuus eivät riitä. Valmistuvalta tulkkio opiskelijalta vaaditaan lisäksi eri konteksteihin liittyen mm. asiasisällön, rakenteiden, protokollien ja valtasuhteiden hahmottamista sekä tilanteeseen osallistuvien eri toimijoiden

tehtävien ymmärtämistä. Opiskelijoilla tulee valmistuessaan olla kykyä mukautua ja sopeutua erilaisiin tilanteisiin sekä kykyä ymmärtää asiakkaiden ja tilanteiden tarpeita. Opiskelija voi valita tulkkauksen syventävissä opinnoissa toimintaympäristökseen kansainväliset toimintaympäristöt, jolloin hänelle karttuu tulkkausalan kansainvälistä osaamista.

Monimuotoinen tulkkaus eri asiakasryhmille: Opinnot suoritettuaan opiskelija osaa hyödyntää eri asiakasryhmiin (huonokuuloiset, kuuroutuneet ja kuurosokeat) kuuluvien asiakkaiden keskuudessa käytössä olevia menetelmiä monipuolisesti ja kykenee toimimaan tulkkina eri asiakasryhmiin kuuluville asiakkaille asiakas- ja tilannelähtöisesti tarkoituksen mukaisella tavalla, osallisuutta ja kommunikaatiota edistäen sekä asiakkaiden itsemääräämisoikeutta kunnioittaen.

Kirjoitustulkkaus ja kielellinen saavutettavuus: Opinnot suorittanut opiskelija osaa toimia kielensisäisenä tulkkina tilanteissa, joissa auditiivisen informaation tulkkaus tapahtuu kirjoittamalla. Opiskelija hallitsee nopean kirjoittamisen sekä osaa hyödyntää teknologiaa kääntämisessä ja tulkkauksessa. Perustietojen ja -taitojen lisäksi opiskelija voi valita omien intressiensä mukaisesti harjoituksia jollain muulla kuin suomen kielellä. Opetus ja tehtävät kuitenkin suoritetaan suomeksi.

Tulkkaus ja kommunikointia tukevat menetelmät: Opiskelija kehittää kykyä hahmottaa eri kommunikointia tukevia menetelmiä ja tulkkausta erilaisissa toimintaympäristöissä. Opinnot suoritettuaan opiskelija osaa hyödyntää kommunikointia tukevia menetelmiä erilaisten asiakkaiden kanssa. Opiskelija kehittää moniammatillisia yhteistyötaitoja kansainvälisissä toimintaympäristöissä. Tämä kokonaisuus soveltuu *tulkkaus ja kommunikaation ohjaus* -koulutuksen opintoihin.

Suosittelava ajankohta: 4. vuosi.

Tulkkauksen syventävät opinnot koostuvat seuraavista opintojaksoista:

- SY02.100 Tulkkauksen tutkimus 5 op
- SY02.200 Eriyttävät syventävät opinnot 15 op (3 x 5 op)*
- SY02.300 Tulkkaus: Kehittävä harjoittelu 10 op

*Eriyttävät syventävät opinnot, kolme 5 op opintojaksoa, syventävät opiskelijan ammatillista osaamista tavoiteltuun suuntaan.

Syventävät opinnot on mahdollista tehdä joko kotimaisessa tai kansainvälisessä toimintaympäristössä.

Syventävien opintojen tarjonta voi vaihdella vuosittain.

Taulukko: Tulkkauksen syventävät opinnot (SY02 Tulkkaus)**Kaikille yhteinen****SY02.100 Tulkkauksen tutkimus 5 op****Syventävän painotus****SY02.200 Eriyttävät syventävät opinnot 15 op (3 x 5 op)****Tulkkaus**

(opiskelija valitsee kolme 5 op kokonaisuutta opintoihinsa)

- SY02.201 Tulkkaus ja työkielet/menetelmät 5 op
- SY02.202 Tulkkausalan kansainvälinen osaaminen 5 op
- SY02.203 Kansainvälinen viittominen 5 op
- SY02.204 Tulkkaus kansainvälisissä toimintaympäristöissä 5 op
- SY02.206 Viitottu puhe ja tulkkaus huonokuuloisille ja kuuroutuneille asiakkaille 5 op

Monimuotoinen tulkkaus eri asiakasryhmille

- SY02.205 Opastus, kuvailu ja sosiaalishaptinen kommunikaatio 5 op
- SY02.206 Viitottu puhe ja tulkkaus huonokuuloisille ja kuuroutuneille asiakkaille 5 op
- SY02.207 Kuurosokeille asiakkaille tulkkauksen monimuotoisuus 5 op

Kirjoitustulkkaus ja kielellinen saavutettavuus

- SY02.208 Johdatus kirjoitustulkkaukseen 5 op
- SY02.209 Puhutun ja kirjoitetun kielen rakenne sekä kielensisäinen tulkkaus 5 op
- SY02.210 Kirjoitustulkkaus ja teknologia 5 op

Tulkkaus ja kommunikointia tukevat menetelmät

- SY02.201 Tulkkaus ja työkielet/menetelmät 5 op
- SY02.202 Tulkkausalan kansainvälinen osaaminen 5 op
- SY02.204 Tulkkaus kansainvälisissä toimintaympäristöissä 5 op
- SY02.205 Opastus, kuvailu ja sosiaalishaptinen kommunikaatio 5 op

SY02.300 Tulkkaus: Kehittävä harjoittelu

SY02.100 Tulkkauksen tutkimus 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa hakea lähdekriittisesti ammattialaan liittyvää tutkimustietoa ja kykenee esittämään hankkimastaan tiedosta asiantuntijapuheenvuoron työkielillään
- tunnistaa ja osaa jakaa hiljaista tietoa sekä asiantuntijuutta
- tunnistaa ja pystyy arvioimaan tulkattuun tilanteeseen sekä tulkkaukseen vaikuttavia sosiaalisia ja kulttuurisia tekijöitä
- pystyy tuottamaan täsmällisen analyysin tulkattusta toimeksiannosta teoreettista viitekehystä hyödyntäen.

Sisältö:

Opintojakson aikana käsitellään tulkkauksen tutkimusta käsitteleviä julkaisuja. Opiskelija vahvistaa tiedonhakutaitojaan ja kykyään argumentoida, keskustella ja jakaa ammatilliseen osaamiseen liittyvää tietoa työkielillään. Opiskelija voi painottaa opintojakson sisältöjä osaamisprofiilinsa mukaan (esim. tulkkaus kuurosokeille tai kommunikointia tukeva tulkkaus). Tulkkaukseen vaikuttavista sosiaalisista tekijöistä kiinnitetään huomioita erityisesti puheenvuoroihin, päälle puhumiseen ja vallankäyttöön. Kulttuuristen tekijöiden osalta keskitytään erityisesti sen arvioimiseen, miten kulttuuriset erot vaikuttavat tulkattuun tilanteeseen.

SY02.200 Eriyttävät syventävät opinnot 15 op (3 x 5 op)

Eriyttäviä syventäviä opintoja ovat seuraavat opintojaksot, joista opiskelija valitsee yhden kokonaisuuden:

Tulkkaus 15 op (valitse 3 opintojaksoa)

- SY02.201 Tulkkaus ja työkielet/menetelmät 5 op
- SY02.202 Tulkkauksen kansainvälinen osaaminen 5 op
- SY02.203 Kansainvälinen viittominen 5 op
- SY02.204 Tulkkaus kansainvälisissä toimintaympäristöissä 5 op
- SY02.205 Opastus, kuvailu ja sosiaalishaptinen kommunikaatio 5 op
- SY02.206 Viitottu puhe ja tulkkaus huonokuuloisille ja kuuroutuneille asiakkaille 5 op

Monimuotoinen tulkkaus eri asiakasryhmille 15 op

- SY02.205 Opastus, kuvailu ja sosiaalishaptinen kommunikaatio 5 op
- SY02.206 Viitottu puhe ja tulkkaus huonokuuloisille ja kuuroutuneille asiakkaille 5 op
- SY02.207 Kuurosokeille asiakkaille tulkkauksen monimuotoisuus 5 op

Kirjoitustulkkaus ja kielellinen saavutettavuus 15 op

- SY02.208 Johdatus kirjoitustulkkaukseen 5 op
- SY02.209 Puhutun ja kirjoitetun kielen rakenne sekä kielensisäinen tulkkaus 5 op
- SY02.210 Kirjoitustulkkaus ja teknologia 5 op

Tulkkaus ja kommunikointia tukevat menetelmät 15 op (valitse 3 opintojaksoa)

- SY02.201 Tulkkaus ja työkielet/menetelmät 5 op
- SY02.202 Tulkkauksen kansainvälinen osaaminen 5 op
- SY02.204 Tulkkaus kansainvälisissä toimintaympäristöissä 5 op
- SY02.205 Opastus, kuvailu ja sosiaalishaptinen kommunikaatio 5 op

SY02.201 Tulkkaus ja työkielet/menetelmät 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa reflektoida tulkkausessa tuottamaansa kieltä erityisesti sosiolingvistiksi ja pragmaattisella tasolla sekä kehittää kieli- ja kulttuuritietoisuuttaan sekä kielitaitoaan
- osaa muokata työkieliään/menetelmiään erilaisiin tilanteisiin sopivaksi
- hallitsee jonkin valitun erityisalan sanaston ja osaa muokata kieltään/menetelmäänsä jossakin valitun erityisalan kontekstissa
- osaa käyttää erilaisissa tulkkaustoimeksiannoissa sopivaa kieltä/menetelmää ja tulkkausmenetelmää
- osaa arvioiden kriittisesti tuottamaansa tulketta ja hyödyntää tekemiään havaintoja tulkkausosaamisensa kehittämiseksi.

Sisältö:

Opintojaksossa työstettävä erityisalan sanasto ja konteksti voi olla esimerkiksi kirkko ja hengellinen sanasto, nuorten kieli, seminaarit ja akateeminen viittominen, urheilu tai teatteri. Opintojaksossa tehdään paljon tulkkausharjoituksia ja analysoidaan käytettyjä työkieliä ja menetelmiä. Harjoitteissa tuotettua tulketta arvioidaan mm. sisällöllisen vastaavuuden, sopivuuden, ymmärrettävyyden sekä oikeakielisyyden näkökulmasta. Opintojakson aikana opiskelija kehittää osaamistaan työkielten/menetelmien varioinnissa. Opintojakson toteutus suunnitellaan yksilöllisesti yhdessä opintojaksosta vastaavan lehtorin/valmentajan kanssa.

SY02.202 Tulkkausalan kansainvälinen osaaminen 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa kuvata vähemmistökielten yhteisöjä, niiden toimintaympäristöjä ja organisoitumista maailmanlaajuisesti
- tuntee kuurojen asemaa määrittelevät kansainväliset ohjaavat tekstit ja osaa kuvata kuurojen yhteisön ja kansainvälisen vammaisliikkeen suhteet
- osaa kuvata (erityisesti vammaisten) maahanmuuttajien tilanteen ja toimintaympäristöt Suomessa
- osaa vertailla ja kuvata tulkkiin järjestäytymistä sekä tulkkiin ammatillisten yhteisöjen ajankohtaisia tavoitteita ja toimintaympäristöjä maailmanlaajuisesti
- osaa toimia ammatillisesti ja viestiä luottamusta herättävästi monikielisissä- ja kulttuurisissa ympäristöissä, ja verkostoitua kansainvälisesti
- seuraa ja osaa analysoida oman alan kansainvälisiä tapahtumia, keskusteluja ja kehitystä.

Sisältö:

Opiskelija voi painottaa opintojakson sisältöjä aiempien opintojensa mukaan (esim. tulkkaus kuurosokeille henkilöille tai kommunikointia tukeva tulkkaus). Tavoitteen opintojaksossa on, että opiskelija tunnistaa tulkkausalan kansainvälisyyskehityksen vaikutuksia ja mahdollisuuksia.

SY02.203 Kansainvälinen viittominen 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa tarkastella kriittisesti kansainvälisen viittomisen poliittista ja lingvististä asemaa
- tietää viittomakielten lingvistiksi ja kulttuurisista eroista eri puolilla maailmaa

- kykenee kommunikoimaan kansainvälisissä yhteyksissä hyödyntäen kuurojen kansainvälisissä tapahtumissa käytettäviä sovittuja viittomia, rakenteita ja strategioita
- osaa soveltaa ja kehittää kielitaitoaan monikielisissä ja -kulttuurisissa ympäristöissä
- osaa käyttää kansainvälisiä viittomia sekä eleitä sekä visuaalista ja pantomiimista viittomista kielellisen viestin rikastamiseksi
- ymmärtää kansainvälisellä viittomisella tuotettuja tekstejä itselleen tutuista aiheista.

Sisältö:

Kansainvälisen viittomisen yhteydessä on tavoitteena, että opiskelija kykenee hyödyntämään ilmaisussaan multimodaalisia resursseja. Opintojaksossa tutustutaan eri viittomakieliin.

SY02.204 Tulkkaus kansainvälisissä toimintaympäristöissä 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- tuntee kansainvälisissä ympäristöissä käytettäviä tulkkauksen tekniikoita ja teknologiaa sekä osaa soveltaa niitä oman osaamisensa mukaan
- osaa kuvata kansainvälisen viittomisen mahdollisuuksia ja rajoituksia tulkkauksessa
- osaa kriittisesti arvioida englannin kielen merkitystä kansainväliselle viittomiselle tulkkauksessa
- osaa soveltaa ja kehittää tulkkaustaitojaan monikielisissä ja -kulttuurisissa ympäristöissä
- osaa muokata työkieltensä käyttöä asiakkaiden kielellisten ja kulttuuristen tarpeiden mukaan
- osaa hyödyntää kansainvälisen viittomisen taitoaan ja multimodaalisia resursseja tulkkauksessa.

Sisältö:

Työkielet ja -menetelmät määrittyvät opiskelijakohtaisesti.

SY02.205 Opastus, kuvailu ja sosiaalishaptinen kommunikaatio 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- tunnistaa vallankäytön läsnäolon tulkin työssä ja osaa toimia asiakkaan itsemääräämisoikeutta tukien ja kunnioittaen
- osaa opastaa turvallisesti vaihtelevissa ympäristöissä eri menetelmillä opastuksen aikaisia kehoviestejä hyödyntäen
- osaa kuvailla yksilön, toiminnan ja kontekstin näkökulmasta tarkoituksenmukaisella tavalla erilaisia kohteita, tilanteita ja ympäristöjä
- tietää monimuotoisen ja moniaistisen kuvailun keinoja
- tietää sosiaalishaptisen kommunikaation perusteet ja mahdollisuudet osana tulkkausta sekä osaa käyttää erilaisia sosiaalishaptisia kommunikaatiomenetelmiä yksilön ja tilanteen näkökulmasta tarkoituksenmukaisella tavalla
- osaa käyttää erilaisia puheen selventämisen menetelmiä yksilön ja tilanteen näkökulmasta tarkoituksenmukaisella tavalla
- tietää kuulon ja näön apuvälineitä ja osaa huomioida niiden käyttöä toiminnassaan.

Sisältö:

Tässä opintojaksossa harjoitellaan opastusta, kuvailua, sosiaalishaptista kommunikaatiota sekä erilaisia puheen selventämisen (esim. puheen toisto, sormiaakkosviestintä, tikutus sekä suuraakkoset) menetelmiä. Opintojakson aikana opiskelija syventää ymmärrystään eri asiakasryhmien moninaisuudessa; opiskelija ymmärtää ja osaa määritellä eri asiakasryhmiin liittyviä yksilöllisiä, yhteisöllisiä, kielellisiä ja kulttuurisia piirteitä, rajoitteita sekä vaatimuksia, jotka vaikuttavat tulkin toimintaan. Valmennuksessa sovitaan erilaisista

oppimisympäristöistä ja työskentelymuodoista, joiden kautta opintojakson tavoitteet toteutuvat.

SY02.206 Viitottu puhe ja tulkkaus huonokuuloisille ja kuuroutuneille asiakkaille 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- tuntee viitottua puhetta käyttävät asiakasryhmät
- tietää ja osaa kuvata viitotun puheen keskeisiä elementtejä ja variaatioita
- kykenee viestimään viitotulla puheella monikanavaisesti erilaisten asiakkaiden kanssa
- osaa suunnitella ja tuottaa selkeän, ymmärrettävän ja sidosteisen tekstin viitotulla puheella
- kykenee tekemään käännöksen viitotulle puheelle erityyppisistä teksteistä kohderyhmä huomioiden
- osaa tulkata viitottua puhetta ja viitotulle puheelle
- osaa analysoida viitotulle puheelle tuottamansa tekstin ja tulkkeen ymmärrettävyyttä ja rakennetta.

Sisältö:

Opintojakson aikana opiskelija kehittää osaamistaan viitotun puheen tuottamisessa sekä viitotulle puheelle tuotetun tulkkauksen tuottamisessa.

Opintojakson päätteeksi opiskelija suorittaa viitotun puheen tulkkauksen loppukokeen.

SY02.207 Kuurosokeille asiakkaille tulkkauksen monimuotoisuus 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- tietää kuurosokeuden, huonokuuloisuuden sekä kuuroutumisen syitä ja niiden seurauksia kommunikaation ja tulkkauksen näkökulmasta ja osaa huomioida niiden yksilöllisiä vaikutuksia tulkkinäkökulmasta
- tietää ja kykenee huomioimaan toiminnallisen näön ja kuulon merkityksen yksilön toimintakyvyn ja kommunikaation sekä tulkkauksen näkökulmasta
- osaa tuottaa taktiilista viittomista vuorovaikutustilanteissa
- tietää rajoittuneeseen näkökenttään viittomisen ja tulkkauksen periaatteet
- osaa tuottaa tulketta taktiilista ja rajoittuneeseen näkökenttään
- ymmärtää tulkkauksen kokonaisuutena ja osaa pohtia tulkkauksen mahdollisuuksia yksilölliset tarpeet huomioiden ja tarjota asiakkaalle erilaisia vaihtoehtoja.

Sisältö:

Opintojakson aikana opiskelija saa käsityksen siitä, millaisia haasteita kuurosokeutumisesta, huonokuuloisuudesta tai kuuroutumisesta aiheutuu elämänkaaren eri vaiheissa. Opiskelija oppii keinoja huomioida asiakkaiden yksilöllisiä tarpeita vuorovaikutustilanteissa. Opiskelija ymmärtää ja osaa kuvata, millaisia vaatimuksia erilaisten kuulonäkövammaisten ja kuurosokeiden tulkkaus (kieli, kuvailu ja opastus) asettavat tulkin työlle.

Työkielinä/menetelminä opintojaksossa ovat mm. suomen kieli, viittomakieli, viitottu puhe, puheen selventäminen sekä sosiaalishaptinen kommunikaatio).

SY02.208 Johdatus kirjoitustulkkaukseen 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- tietää kirjoitustulkin asiakasryhmien moninaisuuden ja erilaisten toimintaympäristöjen kirjon
- tietää ja pystyy analysoimaan vuorovaikutusosapuolten erilaisia tarpeita, tavoitteita

- ja odotuksia
- kykenee tarkastelemaan kirjoitustulkin työtä ja tehtäviä, tekemään niistä havaintoja ja keskustelemaan havainnoistaan
- tietää kirjoitustulkin työhön liittyviä tiimitulkkausikäytänteitä
- osaa kymmensormijärjestelmän
- osaa kasvattaa kirjoitusnopeuttaan tavoitteellisesti.

SY02.209 Puhutun ja kirjoitetun kielen rakenne sekä kielensisäinen tulkkaus 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- tuntee kielen alueellisen, rekisterikohtaisen ja ajallisen variaation sekä osaa käyttää tilanteeseen sopivaa rekisteriä kirjoituksessaan
- tietää, mitä on tekstin koheesio ja koherenssi, ja osaa arvioida tekstejä rakenteellisen ja sisällöllisen eheyden näkökulmasta
- osaa kuvata viestinnän pragmaattisuuden ja kontekstuaalisuuden
- osaa kuvailla ei-kielellisiä, visuaalisia ja auditiivisia ilmiöitä eri asiakasryhmille
- osaa tuottaa kirjoitustulkkausta selkeällä kielellä.

SY02.210 Kirjoitustulkkaus ja teknologia 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- hallitsee kirjoitustulkkausessa käytettäviä ohjelmia ja laitteita
- tuntee erilaisia puheentunnistulaitteita ja -ohjelmia
- osaa tulkata audiovisuaalisen tallenteen tekstiksi
- osaa käyttää luovasti ja perustellusti yksittäiseen tilanteeseen sopivaa teknologiaa
- tietää tekstityksen periaatteet ja hallitsee ohjelmatekstityksen perusteet
- osaa soveltaa palvelunmuotoilua ja tuotteistamista kirjoitustulkkausissa.

Sisältö:

Tekstityksen osalta perusteissa käsitellään myös kirjoitettavaa kuvailutulkkausta.

SY02.300 Tulkkaus: Kehittävä harjoittelu 10 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa soveltaa tulkin ammattieettistä ajattelua ongelmanratkaisussa ja päätöksenteossa sekä toteuttaa tulkin työtä tutkivalla työotteella
- hallitsee asiakaslähtöisen työskentelyn ja tulkin tehtävän kommunikaation mahdollistajana
- osaa analysoida eri asiakasryhmille tulkkauksen erityispiirteitä ja tietää, millaisia ammattitaitovaatimuksia työ eri asiakasryhmien kanssa edellyttää
- osaa toimia yhteistyössä eri asiakasryhmiä edustavien organisaatioiden, asiantuntijoiden, asiakkaiden ja toimijoiden sekä tulkkien kanssa eettisesti kestäväällä tavalla sekä osaa tarvittaessa esittää asiantuntijapuheenvuoron omasta työstään
- osaa valmistautua ja toimia erilaisten tulkkaustoimeksiantojen näkökulmasta tarkoituksenmukaisella tavalla huomioiden toimintaympäristöt, toimintakulttuurit sekä asiakkaiden yksilölliset tarpeet
- osaa analysoida, suunnitella ja kuvata erilaisissa toimintaympäristöissä toteutettavia tulkkausjärjestelyitä
- osaa tuottaa vuorovaikutusta edistävää tulketta erilaisissa viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa
- osaa reflektoida ja arvioiden realistisesti omaa osaamistaan ja toimintaansa sekä käsitellä ja hyödyntää työstä saatua palautetta oman osaamisen kehittämiseksi.

Sisältö:

Harjoittelu kehittää opiskelijan taitoa huoltaa työkieliään/menetelmiään. Harjoittelun sisältö vaihtelee sen mukaan, millainen painotus opiskelijan syventävissä opinnoissa on: tulkkaus, tulkkaus puhevammaisille, monimuotoinen tulkkaus eri asiakasryhmille vai kirjoitustulkkaus ja kielellinen saavutettavuus. Painotus vaikuttaa sekä harjoittelun sisältöön, ajankohtaan että toimintaympäristöihin.

Opiskelija voi suorittaa harjoittelun esimerkiksi kansainvälisissä toimintaympäristöissä. Tällöin harjoittelun kohteena voivat olla mm. tulkkaus maahanmuuttajille tai eri asiantuntijoiden välisen vuorovaikutuksen tulkkaus sekä tulkin toiminta monikielisissä tilanteissa. Kansainvälinen toimintaympäristö voi löytyä kotimaasta tai ulkomailta.

Oppimisympäristö: Harjoittelu (10 op).

Painotusten mukaisia sisältöjä harjoittelulle.

Tulkkaus: Harjoittelussa opiskelija oppii käyttämään erilaisissa tulkkaustoimeksiannoissa sopivaa kieltä, kommunikaatiotapaa ja tulkkausmenetelmiä ja hyödyntämään multimodaalisen viestinnän keinoja sekä valitsemaan tilanteisiin sopivan monikanavaisen vuorovaikutuksen keinoja. Harjoittelun kautta opiskelija oppii tilannetajua ja tilanteenlukutaitoa erilaisten asiakkaiden kanssa työskennellessään. Opiskelijan tietämys asiakkaiden erilaisista kommunikaatiotarpeista ja -keinoista syvenee. Harjoittelun lopussa opiskelija osaa toimia ammatillisesti ja luottamusta herättävästi ja toimia vuorovaikutustilanteissa tulkkina asiakkaan itsemääräämisoikeutta, osallisuutta ja toiminnallisuutta tukevalla tavalla.

Monimuotoinen tulkkaus eri asiakasryhmille: Opintojakson aikana opiskelija syventää tietämystään näköön ja kuuloon liittyvien muutosten mukanaan tuomista siirtymävaiheen haasteista tulkkauksen näkökulmasta. Opiskelija oppii huomioimaan toiminnallisen kuulon ja näön variaatioita työskennellessään erilaisissa toimintaympäristöissä.

Tulkkaustoimeksiantojen näkökulmasta opiskelija oppii käyttämään sopivaa kieltä, kommunikaatiotapaa ja tulkkausmenetelmiä, hyödyntämään multimodaalisen viestinnän keinoja sekä kykenee valitsemaan tilanteisiin sopivan monikanavaisen vuorovaikutuksen keinoja. Harjoittelun kautta opiskelija syventää osaamistaan viitotun puheen tulkkauksessa, rajoittuneeseen näkökenttään tulkkauksessa, taktiilitulkkauksessa sekä erilaisissa puhetta tukevissa ja korvaavissa menetelmissä. Lisäksi opiskelija syventää osaamistaan opastamisessa, kuvailussa ja sosiaalishaptisen kommunikaation käytössä. Opiskelijan taito huomioida asiakaslähtöisyys toiminnassaan ja kyky tarjota tilanteen mukaisia erilaisia vaihtoehtoja kehittyä. Harjoittelun päätteeksi opiskelija tekee loppukokeen tulkkauksesta kuurosokeille asiakkaille.

Kirjoitustulkkaus ja kielellinen saavutettavuus: Harjoittelun lopussa opiskelija tietää kirjoitustulkin tehtävät ja osaa toimia kirjoitustulkkina ja kielellisen saavutettavuuden edistäjänä erilaisissa toimintaympäristöissä ja erilaisissa tiimitulkkauskominaatioissa. Opiskelija osaa käyttää erilaisia kirjoitustulkkauskeinoja ja kielellisessä saavutettavuudessa hyödynnettäviä laitteita ja apuvälineitä. Harjoittelun jälkeen opiskelija tuntee ja osaa työssään hyödyntää kirjoitustulkkien käyttämää lyhenneluetteloa sekä ammatillisia erikoismerkkejä ja teknisiä kirjoitustapoja. Henkilökohtaisen osaamisen perusteella opiskelija voi hyödyntää viittomia, viittomakieltä tai jotain muita menetelmiä tai puhekieltä asiakaskohtaamisissa. Harjoittelun päätteeksi opiskelija suorittaa kirjoitustulkkauksen loppukokeen.

KEHITTÄMISTOIMINNAN OPINNOT 30 op

Suositteltava ajankohta: 3. - 4. vuosi.

Kokonaisuuteen kuuluvat opintojaksot:

- KT01 Kehittämistyön menetelmät 5 op (3. vuosi)
- KT02 Tutkimuksellinen kehittämistoiminta 5 op (3. vuosi)
- KT03 Kehittämistoiminnan käytännöt 5 op (3. vuosi)
- KT04 Opinnäytetyö 15 op (4. vuosi)

Sisältyvät koulutuksiin

Tulkki (AMK) Viittomakielen tulkkaus

Tulkki (AMK) Tulkkaus ja kommunikaation ohjaus

Kehittämistoiminnan opinnoissa opiskelija oppii soveltamaan tutkimus- ja kehittämistyön menetelmiä omassa ammatillisessa työskentelyssään. Hän osaa tunnistaa sekä toimintatapojen että toimintarakenteiden kehittämistarpeita ja etsiä niihin perusteltuja ratkaisuja. Opiskelija tuntee tutkimus- ja kehittämistyön eettiset peruseriaatteen ja ymmärtää kriittisen ja monipuolisen tiedon merkityksen kehittämistoiminnassa. Opiskelija osaa soveltaa yhteisöllisiä lähestymistapoja kehittämisprosessien organisoimiseksi ja hallitsemiseksi. Opintojaksot valmentavat myös oman opinnäytetyöprosessin hallintaan ja siinä sovellettavien menetelmien käyttöön.

Kehittämistoiminnan opinnot muodostavat kokonaisuuden, jotka suoritetaan työelämälähtöisesti. Opinnäytetyö on mahdollista integroida myös muihin syventäviin opintoihin. Opintojen käytännön toteutuksessa pyritään löytämään yhteisöllistä oppimista tukevia toteutustapoja myös opinnäytetyön osalta.

KT01 Kehittämistyön menetelmät 5 op *

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa tunnistaa toimintatapojen kehittämistarpeita ja osaa laatia kehittämissuunnitelman
- osaa soveltaa yhteisöllisiä kehittämistoiminnan menetelmiä
- osaa suunnitella ja toteuttaa kyselyn, haastattelun tai havainnoinnin sekä analysoida perustasolla niiden avulla hankittuja aineistoja
- osaa suunnitella ja toteuttaa pienimuotoisen arvioinnin
- osaa soveltaa lähdekritiikkiä ja toimia eettisesti kestäväällä tavalla kehittämistoiminnassa.

Sisältö:

Opintojaksossa perehdytään tutkimuksen ja kehittämistyön menetelmiin ja niiden soveltamiseen käytännön tilanteissa. Lisäksi opitaan ymmärtämään tutkimusetiikan ja lähdekritiikin merkitys käytännön tutkimus- ja kehittämistoiminnalle.

Opintojakso voidaan suorittaa työelämälähtöisesti.

KT02 Tutkimuksellinen kehittämistoiminta 5 op *

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa tunnistaa toimintarakenteiden kehittämistarpeita ja osaa suunnitella kehittämisprosessin
- pystyy perustelemaan kehittämistyön merkityksen ammatissaan ja toimialallaan

- osaa soveltaa tutkimuksellisen kehittämistoiminnan lähestymistapoja ja menetelmiä
- osaa arvioida toiminnan vaikutuksia ja perustella vaikuttavuuden arvioinnin merkityksen
- osaa raportoida kehittämistoiminnan eri vaiheista ja tuloksista selkeästi.

Sisältö:

Opintojaksossa on keskeistä menetelmällisen osaamisen vahvistaminen ja kehittämisprosessin hallinta. Opintojaksossa osaaminen syvenee toimintatapojen kehittämisen tasolta toimintarakenteiden tasolle.

Opintojaksoon liittyvät tehtävät pyritään toteuttamaan työelämälähtöisesti.

KTO3 Kehittämistoiminnan käytännöt 5 op *

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa perustella osallisuuden merkityksen yhteisöllisessä kehittämistoiminnassa ja osaa toteuttaa yhteisöllisiä kehittämisprosesseja
- osaa käyttää monipuolisesti erilaisia tietolähteitä kehittämistoiminnan tietoperustan rakentamisessa
- osaa perustella pätevästi näkökantojaan ja kehittämistoiminnassa saatuja tuloksia
- osaa kirjoittaa selkeää asiantuntijatekstiä
- osaa antaa ja vastaanottaa rakentavaa palautetta sekä arvioida omaa toimintaansa.

Sisältö:

Opiskelija osaa soveltaa osallistavia toimintatapoja kehittämisprosessissa. Hän syventää menetelmällistä osaamistaan ja osaa toimia yhteisöllisyyttä vahvistavasti. Lisäksi hän pystyy argumentoimaan pätevästi ja ilmaisemaan näkemyksiään selkeästi niin kirjallisesti kuin suullisesti.

Opintojakso toteutetaan työelämälähtöisesti, ja se voi yhdistyä opiskelijan tai opiskelijaryhmän opinnäytetyöhön.

KTO4 Opinnäytetyö 15 op *

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa kehittää konkreettisesti työelämän käytäntöjä
- osaa soveltaa kehittämistyön menetelmiä oman alansa työtehtävissä
- osaa hyödyntää kotimaisia ja kansainvälisiä tietolähteitä
- osaa kirjoittaa selkeää asiantuntijatekstiä
- osaa soveltaa kehittämistyön tuloksia työelämässä.

Sisältö:

Opinnäytetyön sisällön, arvioinnin ja toteutuksen tarkempi ohjeistus löytyy opinnäytetyöoppaasta.

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 15 op

Suosittelava ajankohta: 3. vuosi 10 op ja 4. vuosi 5 op.

Suosittelavat ajankohdat perustuvat opintokuormituksen tasaiseen jakautumiseen. Opiskelija voi halutessaan suorittaa vapaasti valittavia opintoja sopivaksi katsomanaan ajankohtana.

Tulkkauksen koulutuskohtaisia vapaasti valittavat opinnot:

- Tulkin osaamisen syventäminen 2-15 op
- Otetta suomalaiseen viittomakieleen 2 op
- Otetta viitottuun puheeseen 2 op

- Suomenruotsalainen viittomakieli 5-20 op
- Tutustuminen muihin viittottuihin kieliin 2-5 op
- Lukupiiri 5 op
- Otetta viittomakielen tulkkaukseen 2 op
- Otetta kommunikointia tukevaan tulkkaukseen 2 op
- Otetta huonokuuloisille ja kuuroutuneille asiakkaille tulkkaukseen 2 op
- Otetta kuurosokeille asiakkaille tulkkaukseen 2 op
- Otetta kirjoitustulkkaukseen 2 op

Sisältyvät koulutukseen

Tulkki (AMK) Viittomakielen tulkkaus

Tulkki (AMK) Tulkkaus ja kommunikaation ohjaus

Vapaasti valittavilla opinnoilla opiskelija vahvistaa ammatillista osaamistaan ja/tai hankkii uusia näkökulmia ammatilliseen osaamiseensa. Vapaasti valittavina opintoina voi suorittaa esimerkiksi Humakin yhteisiä vapaasti valittavia opintoja, koulutuskohtaisia vapaasti valittavia opintoja ja/tai muita opiskelijan osaamista kehittäviä opintoja mm. Humakin tai muiden korkeakoulujen tarjonnasta kotimaassa ja ulkomailla.

Seuraavia koulutuksen omia vapaasti valittavia opintoja tullaan tarjoamaan erillisen opetustarjonnan mukaisesti. Vapaasti valittavien opintojen tarjonta saattaa vaihdella vuosittain.

Tulkin osaamisen syventäminen 2-15 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa suunnitella, valmistella, toteuttaa, arvioida ja raportoida ammatillista osaamistaan syventävän kehittämistehtävän
- tunnistaa oman roolinsa ja tehtävänsä, tiedostaa toimenkuvansa rajat ja kantaa vastuun omasta toiminnastaan
- kykenee tarkastelemaan kehittämistehtävää eri näkökulmista ja tunnistamaan vaihtoehtoisia toimintatapoja sekä valitsemaan kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukaiset toimintatavat.

Sisältö:

Opiskelija asettaa opintojaksolle henkilökohtaisten tarpeiden mukaisia oppimistavoitteita.

Opintojakson toteutuksesta sovitaan valmentajan kanssa. Tehtäväkokonaisuus voi liittyä esimerkiksi ammattikielten, tulkkauksen, multimodaaliseen vuorovaikutukseen, kääntämisen, pedagogiikan ja/tai kieli- ja kulttuuriopintoihin. Toimenkuvan rajoja tulee tunnistaa sen mukaan, missä tehtävässä toimii, esim. tulkkina, tulkkoordinaattorina, kommunikaatio-ohjaajana, tilaisuuden järjestäjänä, projektityöntekijänä, raportoijana tai kääntäjänä.

Opintojakson voi toteuttaa sekä kotimaisessa että kansainvälisessä ja/tai monikulttuurisessa toimintaympäristössä. Opintopistemäärä vaihtelee tehtäväkokonaisuuden laajuuden mukaan (2-15 op, tarvittaessa enemmänkin). Opintojakson oppimisympäristö voi olla esimerkiksi harjoittelu, hanke- ja/tai verkkoympäristö.

Otetta suomalaiseen viittomakieleen 2 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- tietää visuaalisen ja kehollisen kielen oppimisstrategioita
- osaa omaan arkeen liittyvää perusviittomistoa ja fraaseja
- selviytyy tutuissa, yksinkertaisissa viittomakielisissä arkikeskusteluissa monikanavaisiin ja monikielisiin resursseihin turvautuen

- osaa käyttää sanakirjoja ja muita viittomakielisiä materiaaleja oppimisen tukena.

Otetta viitottuun puheeseen 2 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- tietää viitotun puheen perusteet
- osaa omaan arkeen liittyvää perusviittomistoa
- selviytyy tutuissa, yksinkertaisissa arkikeskusteluissa viitottuun puheeseen ja monikanavaisiin ja monikielisiin resursseihin turvautuen
- osaa käyttää sanakirjoja ja muita viitottuja materiaaleja oppimisen tukena.

Suomenruotsalainen viittomakieli 5-20 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- osaa kuvata kielen uhanalaisuuteen liittyviä ilmiöitä ja kielen elvytystä
- osaa kuvata suomenruotsalaisen viittomakielen erityispiirteitä, variaatiota ja kieliyhteisöä
- osaa suunnitella suomenruotsalaisen viittomakielen taidon kehittämistä ja arvioida omaa kielitaitoaan
- osaa analysoida muiden kielten vaikutusta suomenruotsalaiseen viittomakieleen
- hallitsee suomenruotsalaisen viittomakielen oman taitotasotavoitteensa mukaisesti taitotasolla A1, A2 tai B1.

Sisältö:

Opintojakson pituus opintopisteinä on sitä isompi, mitä korkeammalle taitotasolle opiskelija tähtää kielitaidossaan. Suosituksena on, että opintojakson aloittaessaan opiskelija hallitsee jonkun muun viittomakielen vähintään taitotasolla A2. Opinnoissa korostuu itseohjautuvuus ja verkostoituminen suomenruotsalaiseen kuurojen yhteisöön. Opintojaksoa ei järjestetä vuosittain.

Tutustuminen muihin viitottuihin kieliin 2-5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- tietää jonkin itselleen vieraan viitotun kielen tai kansainvälisen viittomisen perusteet
- osaa keskustella omaan arkeen liittyvistä aiheista itselleen uudella viittomakielellä
- selviytyy tutuissa, yksinkertaisissa viittomakielisissä arkikeskusteluissa monikanavaisiin ja monikielisiin resursseihin turvautuen
- osaa käyttää sanakirjoja ja muita viittomakielisiä materiaaleja oppimisen tukena.

Lukupiiri 5 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- tietää erilaisia lukemisen tapoja
- tietää kirjallisuuden lukemiseen ja tulkintaan liittyviä käsitteitä
- tietää kaunokirjallisuuden suuntauksia ja tyylejä
- ymmärtää kaunokirjallisuuden merkityksen osana kulttuurista ja yhteisöllistä perintöä ja maailmankuvaa.

Sisältö:

Kirjallisuutta luetaan ja analysoidaan yksin ja ryhmässä.

Otetta viittomakielen tulkkaukseen 2 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- osaa valmistautua tulkkaustoimeksiantoon tarkoituksenmukaisella tavalla
- osaa tulkata hyvin ja sujuvasta viitotulta kieleltä puhutulle kielelle
- osaa tulkata hyvin ja sujuvasti puhutulta kieleltä viitotulle kielelle
- kykenee tunnistamaan ja analysoimaan tulkkausprosessistaan vahvuuksia sekä niitä kehittämiskohteita, joiden avulla tulkkaustaito viittomakielelle ja/tai puhutulle kielelle paranee.

Sisältö:

Opiskelija harjoittelee henkilökohtaisten tarpeiden mukaisesti tulkkausta niin, että tavoitteena on suorittaa viittomakielen tulkkauksen loppukoe (Tulkkaus 11 -opintojakson loppukoe) vähintään hyvillä tiedoilla ja taidoilla, arvosanalla 3 (kolme).

Otetta kommunikointia tukevaan tulkkaukseen 2 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- kykenee tunnistamaan ja analysoimaan tulkkausprosessistaan vahvuuksia sekä niitä kehittämiskohteita, joiden avulla tulkkaustaito kommunikointia tukevilla menetelmillä paranee
- osaa tulkata huomioiden asiakkaan käyttämät kommunikointia tukevat menetelmät ja apuvälineet.

Sisältö:

Opiskelijan harjoittelee henkilökohtaisten tarpeiden mukaisesti tulkkausta niin, että tavoitteena on suorittaa kommunikointia tukevan tulkkauksen loppukokeen (TU14p2 Ammatillinen harjoittelu 4: Kommunikointia tukevan tulkkauksen syventäminen 10 op -opintojakson loppukoe) vähintään hyvillä tiedoilla ja taidoilla, arvosanalla 3 (kolme).

Otetta huonokuuloisille ja kuuroutuneille asiakkaille tulkkaukseen 2 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- kykenee tunnistamaan ja analysoimaan vahvuuksiaan sekä niitä kehittämiskohteita, joiden avulla tulkkaustaito huonokuuloisille ja kuuroutuneille asiakkaille paranee
- osaa tulkata viitotulle puheelle
- osaa tulkata viitottua puhetta.

Sisältö:

Opiskelijan harjoittelee henkilökohtaisten tarpeiden mukaisesti viitotun puheen ja/tai viitotulle puheelle tulkkausta niin, että tavoitteena on suorittaa viitotun puheen tulkkauksen loppukokeen (Viitottu puhe ja tulkkaus huonokuuloisille ja kuuroutuneille asiakkaille -opintojakson loppukoe) vähintään hyvillä tiedoilla ja taidoilla, arvosanalla 3 (kolme).

Otetta kuurosokeille asiakkaille tulkkaukseen 2 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- kykenee tunnistamaan ja analysoimaan vahvuuksiaan sekä niitä kehittämiskohteita, joiden avulla tulkkaus kuurosokeille asiakkaille paranee
- osaa tulkata kuurosokealle asiakkaalle tämän käyttämällä kielellä/menetelmällä
- osaa opastaa turvallisesti
- osaa kuvailla asiakkaan esittämien toiveiden ja toiminnallisuuden näkökulmasta tarkoituksenmukaisella tavalla.

Sisältö:

Opiskelija harjoittelee henkilökohtaisten tarpeiden mukaisesti kuurosokeille asiakkaille tulkkausta niin, että tavoitteena on suorittaa kuurosokeille asiakkaille tulkkauksen loppukoe (Tulkkaus: Kehittävä harjoittelu/Monimuotoinen tulkkaus eri asiakasryhmille -opintojakson loppukoe) vähintään hyvillä tiedoilla ja taidoilla, arvosanalla 3 (kolme).

Otetta kirjoitustulkkaukseen 2 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija:

- kykenee tunnistamaan ja analysoimaan vahvuuksiaan sekä niitä kehittämiskohteita, joiden avulla kirjoitustulkkaukset paranee
- hallitsee kirjoitustulkkauksen.

Sisältö:

Opiskelija harjoittelee henkilökohtaisten tarpeiden mukaisesti kirjoitustulkkaukseen niin, että tavoitteena on suorittaa kirjoitustulkkauksen loppukoe (Tulkkaus: Kehittävä harjoittelu/Kirjoitustulkkaus ja kielellinen saavutettavuus -opintojakson loppukoe) vähintään hyvillä tiedoilla ja taidoilla, arvosanalla 3 (kolme).

LIITE 1. Tulkkausalan kompetenssit

TULKKAUSALAN KOMPETENSSIT

TULKIN AMMATILLINEN OSAAMINEN

Opiskelija:

- on sisäistänyt laadukkaan tulkkaustoiminnan ja käännöstyön periaatteet ja osaa toimia niiden mukaisesti
- osaa analysoida toimeksiantoja ja omaa ammatillista osaamistaan sekä käyttää kokemustaan ammattitaitonsa kehittämisessä
- ymmärtää tulkin tehtävän erilaisissa toimeksiannoissa
- osaa toimia tulkkaus- ja käännösalan yrittäjänä
- tuntee tulkkauspalvelujärjestelmän kokonaisuuden ja osaa toimia osana sitä
- osaa toimia erilaisissa työyhteisössä ja asiakaskontakteissa ammatillisesti ja ammattieettisesti perustellulla tavalla
- osaa arvioida ja hallita työn kuormittavuutta ja tehdä työssä jaksamisen kannalta perusteltuja valintoja.

TULKKAUSTAIDOT JA TYÖKIELTEN OSAAMINEN

Opiskelija:

- osaa jäsentää sekä tulkkaus- että käännöstoimeksiannot kokonaisuutena
- tietää tulkkaus-, käännös- ja sanastotyön keskeiset teoreettiset ja käytännölliset lähtökohdat ja osaa soveltaa niitä tulkin työssä
- osaa käyttää tulkkausmenetelmiä toimeksiannon edellyttämällä tavalla
- osaa reagoida nopeasti ja tehdä ammatillisesti perusteltuja ratkaisuja paineen alla
- osaa käyttää tulkin työn kannalta keskeisiä tekniikoita
- osaa käyttää tulkin työn kannalta keskeisiä teknisiä välineitä ja pystyy omaksumaan uusia teknisiä ratkaisuja
- hallitsee työkielet ja asiakkaiden käyttämät kommunikaatiomenetelmät työtehtävien vaatimusten mukaisesti
- osaa käyttää työkielten variaatioita ja konventioita toimeksiannon edellyttämällä tasolla.

VIESTINTÄ- JA VUOROVAIKUTUSOSAAMINEN

Opiskelija:

- ymmärtää toimivaan vuorovaikutukseen ja erilaisiin viestintätilanteisiin liittyvät keskeiset tekijät
- osaa toimia monikielisessä viestintätapahtumassa ja ottaa vastuun viestinnän onnistumisesta
- ymmärtää institutionaalisen vuorovaikutuksen erityispiirteet ja osaa toimia kontekstin vaatimalla tavalla.

KULTTUURI- JA TOIMINTAYMPÄRISTÖOSAAMINEN

Opiskelija:

- tietää tulkin työn kannalta keskeiset toimintaympäristöt
- ymmärtää kuhunkin tilanteeseen liittyvät kulttuuriset tekijät ja osaa toimia niiden mukaisesti
- ymmärtää eri kulttuurien ja kielimaailmojen eroja ja osaa ratkaista niistä aiheutuvia ongelmia tulkkaus- ja kääntämisessä
- osaa havaita kulttuurien eroista ja statuseroista johtuvia vuorovaikutusongelmia ja ratkaista niitä ammatillisesti perustellulla tavalla.